

Urząd Statystyczny w Olsztynie

Statistical Office in Olsztyn

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2014 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF WARMIŃSKO-MAZURSKIE
VOIVODSHIP IN 2014**

Maj 2015 May

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Redaktor główny
Editor-in-chief

Elżbieta Lorek

Członkowie
Members

Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Mariola Ornoch, Eliza Panfilow

Sekretarz
Secretary

Agnieszka Wobolewicz

Publikację opracował zespół
Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka
Badań Regionalnych w składzie:
*Publication prepared by team
Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys:*

Mariola Kardasińska, Beata Olszewska,
Anna Rajkiewicz, Magda Stankiewicz,
Alicja Żebiałowicz

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic

Bożena Jarząbek, Ludwika Koniarz

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing

Urząd Statystyczny w Olsztynie
Statistical Office in Olsztyn
10-959 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82

ISSN 2084-7084

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data please indicate source

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website

<http://olsztyn.stat.gov.pl>

Urząd Statystyczny w Olsztynie
10-959 Olsztyn ul. Kościuszki 78/82
tel. 89 524-36-66; fax 89 524-36-67
e-mail: SekretariatUSOls@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Przedstawiam Państwu czwartą edycję publikacji *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 r.* przygotowaną przez Urząd Statystyczny w Olsztynie.

Publikacja zawiera obszerny zestaw najbardziej aktualnych informacji statystycznych charakteryzujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego naszego województwa. Prezentowane zagadnienia zostały przedstawione w retrospekcji od 2010 r., co umożliwia analizę i ocenę zmian zachodzących w ostatnich latach. Dodatkowo istnieje możliwość porównania zjawisk społeczno-ekonomicznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim z procesami zachodzącymi w kraju i innych województwach.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie cennym źródłem informacji o naszym regionie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, maj 2015 r.

PREFACE

I present to you fourth edition of the publication Report on the socio-economic situation of Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2014, prepared by the Statistical Office in Olsztyn.

The publication contains a comprehensive set of the most current statistical information characterizing level of the socio-economic development of our voivodship. Published issues are presented in the retrospection from 2010 that allows analysis and assessment of changes occurring for the last years. Additionally, it is possible to make comparisons of the socio-economic phenomena observed in warmińsko-mazurskie voivodship with the processes occurring in the country and other voivodships.

I hope that this study will be valuable source of information about our region.

*Director
of the Statistical Office in Olsztyn*

Marek Morze

Olsztyn, May 2015

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Str. <i>Page</i>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	15
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	17
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	18
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF THE VOIVODSHIP</i>	21
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	22
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	29
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	50
CENY	<i>PRICES</i>	53
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	59
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	70
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	74
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	78
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	82
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	87
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	90

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Nr. <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2014 r.	<i>Selected data for the voivodship and Poland in 2014</i>	1	17
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population on the basis of balances based</i>	2	23
Ludność według województw	<i>Population by voivodships</i>	3	24
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1 000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1 000 population</i>	4	25
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	5	29
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	6	29
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia.....	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	7	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie warmińsko- mazurskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in warmińsko- mazurskie voivodship</i>	8	35

		Nr No.	Str. Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	9	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	10	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	11	45
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	12	50
Świadczenia społeczne w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Social benefits in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	13	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	14	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Price indices of consumer goods and services in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	15	54
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	16	55
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	17	60
Przemysł	<i>Industry</i>	18	71
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Indices of sold production of industry in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	19	72
Budownictwo	<i>Construction</i>	20	74
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Indices of construction and assembly production in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	21	77
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	22	78
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Dwellings completed in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	23	79
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	24	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	25	82
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie warmińsko-mazurskim	<i>Indices of retail sale in warmińsko-mazurskie voivodship</i>	26	83
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i>	27	89
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	28	90
SPIS WYKRESÓW	LIST OF GRAPHS		
Przyrost naturalny na 1 000 ludności w 2014 r.	<i>Natural increase per 1 000 population in 2014</i>	1	18
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w 2014 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1 000 population in 2014</i>	2	18
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2014 r.	<i>Employment rate by LFS in 2014</i>	3	18

		Nr No.	Str. Page
Stopa bezrobocia według BAEL w 2014 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2014</i>	4	19
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2014</i>	5	19
Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2014 r.	<i>Changes in prices of consumer goods and services in 2014</i>	6	19
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2014 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2014</i>	7	19
Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.	<i>Dwellings completed in 2014</i>	8	20
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed- siębiorstwach niefinansowych w 2014 r.	<i>Net turnover profitability rate in non- financial enterprises in 2014</i>	9	20
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2014</i>	10	20
Przyrost naturalny na 1 000 ludności	<i>Vital statistics per 1 000 population</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Vital statistics per 1 000 population in warmińsko-mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	12	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1 000 population</i>	13	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1 000 population in warmińsko-mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	14	28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według wybranych sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment in enterprise sector by selected PKD 2007 sections</i>	16	31
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według grup wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age groups</i>	17	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	32
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Unemployment rate in warmińsko-mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	21	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	38
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	23	38
Struktura pracujących według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in warmińsko-mazurskie voivodship in the 4th quarter</i>	24	43
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter</i>	25	43
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in warmińsko-mazurskie voivodship in the 4th quarter</i>	26	44

		Nr No.	Str. Page
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2014</i>	27	44
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter</i>	28	44
Liczba osób niepracujących na 1 000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1 000 employed persons in the 4th quarter</i>	29	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	47
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w 2014 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected PKD sections in 2014</i>	31	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retire month pay and pension</i>	33	48
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	57
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in warmińsko-mazurskie voivodship in 2014</i> ...	35	58
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Yields of basic cereals with cereals mixed per 1 ha</i>	36	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	37	61
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha of agricultural land</i>	38	61
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha of agricultural land</i>	39	61
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	40	62
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem w wadze żywej	<i>Indices of total procurement of animals for slaughter in live weight</i>	41	62
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	42	62
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to market place price of barley</i>	43	62
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	44	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	45	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	46	68
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2014 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2014</i>	47	68
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2014 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2014</i>	48	68

		Nr No.	Str. Page
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction</i>	49	75
Dynamika produkcji budowlano-montażowej ...	<i>Indices of construction and assembly production</i>	50	75
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions</i>	51	75
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	76
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	<i>Dwellings completed per 1 000 population</i>	54	76
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	55	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.	<i>Dwellings completed in warmińsko- -mazurskie voivodship by subregions and powiats in 2014</i>	56	76
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	57	85
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	58	85
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	59	85
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	60	85
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	61	86
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	62	86
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	63	86
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	64	86
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem ...	<i>Indices of total investment outlays</i>	65	86
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM	<i>SELECTED DATA ON WARMIŃSKO- -MAZURSKIE VOIVODSHIP</i>	I	92
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON WARMIŃSKO- -MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS ...</i>	II	96

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, uwagi ogólne, podstawowe tendencje i aneks.

In English version: preface, contents, general notes, basic trends and appendix.

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2014.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2014”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction*** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) ***financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments*** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmie się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1 000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

11. *Since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds); therefore the data on land use, sown area, yields, livestock for 2010 have been revised in relation to the data published in the previous edition of the Report.*

12. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*

- *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006–2010,*
- *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. **Relative numbers (indices, percentages)** are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. **When computing per capita data (1 000 population, etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. *Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.*

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

17. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy <i>Wholesale trade</i>	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi <i>Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
Handel detaliczny <i>Retail trade</i>	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi <i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH EXPLANATION OF SYMBOLS

Kreska	(-)	- zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
„W tym” „Of which”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak	*	- oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł	- złoty <i>zloty</i>	m ²	- metr kwadratowy <i>square metre</i>
tys.	- tysiąc <i>thousand</i>	m ³	- metr sześcienny <i>cubic metre</i>
mln	- milion <i>million</i>	km ²	- kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	- gram <i>gram</i>	kpl.	- komplet <i>set</i>
kg	- kilogram <i>kilogram</i>	szt.	- sztuka <i>piece, unit</i>
dt	- decytona <i>decition</i>	pkt	- punkt <i>point</i>
l	- litr <i>litre</i>	PKD	- Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>
ha	- hektar <i>hectare</i>	p. proc.	- punkt procentowy <i>percentage point</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

W 2014 r. liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się. Pierwszy raz od 2010 r. wzrosła liczba urodzeń, natomiast liczba zgonów po dwuletnim okresie wzrostu obniżyła się. W wyniku wyższej liczby urodzeń niż zgonów w województwie zanotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2014 r. było nadal ujemne.

W województwie warmińsko-mazurskim w sektorze przedsiębiorstw zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym. Zmniejszyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych; stopa bezrobocia, podobnie jak w latach ubiegłych, była najwyższa w kraju.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2014 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmalała liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia. Zwiększył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności, spadło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi oraz zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej.

W 2014 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów była mniejsza niż rok wcześniej, jednocześnie odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku uległy obniżeniu.

W 2014 r. wyprodukowano więcej zbóż oraz rzepaku i rzepiku niż przed rokiem, a mniej ziemniaków i buraków cukrowych. W odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu, a zmniejszyło się stado owiec. W skali roku odnotowano wzrost skupu ziarna zbóż, ziemniaków ogółem, żywca rzeźnego i mleka.

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się produkcja sprzedana przemysłu oraz wzrosło przeciętne zatrudnienie. Wzrosła również wydajność pracy (mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego).

W odniesieniu do roku poprzedniego notowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Wystąpił spadek przeciętnego zatrudnienia, przy jednoczesnym wzroście wydajności pracy. Wyższa niż przed rokiem była wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej.

W województwie w 2014 r. spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Wzrosła natomiast liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

W 2014 r. zwiększyła się wartość sprzedaży detalicznej towarów w odniesieniu do roku poprzedniego.

W latach 2011–2012 notowano pogorszenie się wyniku finansowego netto uzyskanego przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe. Od 2013 r. wyniki finansowe uległy poprawie. Bardziej korzystne były także podstawowe wskaźniki ekonomiczne.

Po spadku nakładów inwestycyjnych w 2013 r. w porównaniu do poprzedniego roku, w 2014 r. odnotowano ich wzrost.

BASIC TRENDS

In 2014 the population of warmińsko-mazurskie voivodship was lower in comparison with 2013. For the first time since 2010 the number of births increased, while after two years of increase the number of deaths decreased. As a result of the higher number of births than deaths in the voivodship the positive natural increase was registered. Total net migration of population for permanent residence was still negative.

In warmińsko-mazurskie voivodship in the enterprise sector the decrease of average employment was reported on an annual basis. The total number of registered unemployed decreased; the unemployment rate, as in previous years, was the highest in the country.

Results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in the 4th quarter of 2014 indicate that the number of unemployed and the unemployment rate decreased in comparison with the same period of the previous year. Share of employed in the total number of population increased, burden of working persons by non-working persons decreased and the number of economically inactive persons increased.

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2014 reached a higher level than a year before.

In 2014 average number of retirees and pensioners was lower than a year before, in the same time growth in the average monthly retirement pay and pension was reported, but benefits paid by ZUS had a higher growth rate than benefits for individual farmers.

In 2014 prices of consumer goods and services decreased.

In 2014 the output of cereals and rape and agrimony was higher, while the output of potatoes and sugar beets was lower than a year before. In relation to the previous year, the number of cattle, pigs and poultry enlarged, herd of sheep reduced. Per annum there was an increase in procurement of cereals, potatoes, animals for slaughter and milk.

In comparison with the previous year there was an increase of sold production of industry and increase of the average employment. There was a growth of labour productivity (measured by the value of sold production per employee).

In relation to the previous year there was an increase of sold production of construction and the reduction of average employment, while increasing labour productivity. Sale value of construction and assembly production was higher than a year before.

In the voivodship in 2014 the number of dwellings completed decreased. The number of permits issued for their realization and the number of started constructions increased. Average usable floor space per dwelling completed was smaller than a year before.

In 2014 there was an increase of value of retail sale of goods in relation to the previous year.

In years 2011–2012 financial results achieved by surveyed non-financial enterprises became worse. Since 2013 financial results have improved. Basic economic indicators also were better.

After a decrease of investment outlays in 2013 in relation to the previous year, they increased in 2014.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

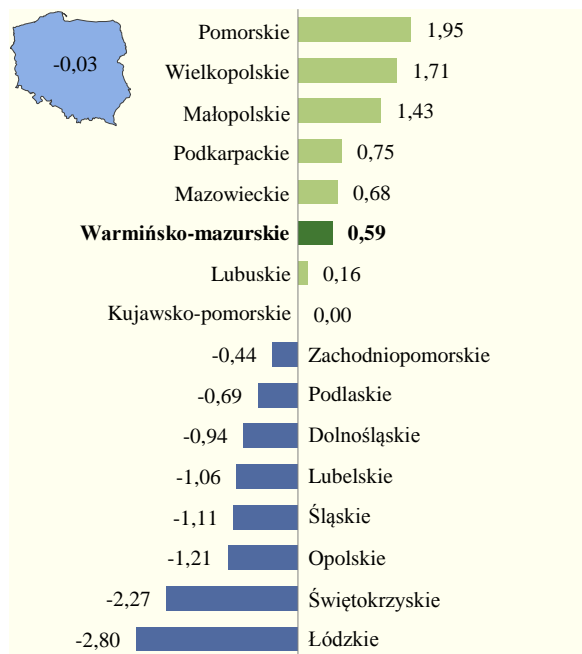
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2014 r.

Wyszczególnienie	Polska	Warmińsko- mazurskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	60
Przyrost naturalny na 1 000 ludności	-0,03	0,59
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności	-0,41	-2,47
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	51,1
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	51,2	46,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	9,0	9,8
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3 980,24	3 212,76
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1 922,92	1 734,11
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1 144,73	1 151,92
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2013 = 100)	100,0	99,9
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,22	24,35
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	40,7	45,9
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	80,5	52,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	471 749	360 089
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	438 049	286 486
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności ^c	3,7	3,0
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności ^d (stan w dniu 31 XII)	1 071	854
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności ^d (stan w dniu 31 XII)	22	7
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,8	84,6
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,7	95,5
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2013=100, ceny bieżące) w %	115,3	136,1
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2012 r. w zł	41 934	30 065

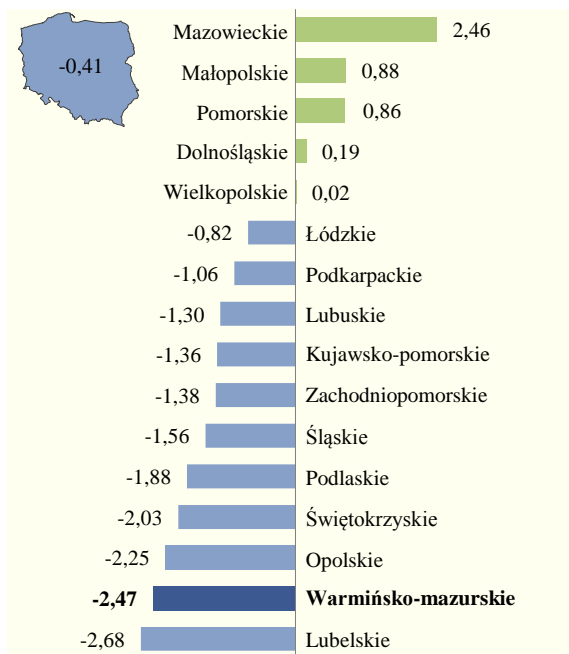
a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. *b* Dane za 2013 r. *c* Stan w czerwcu. *d* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

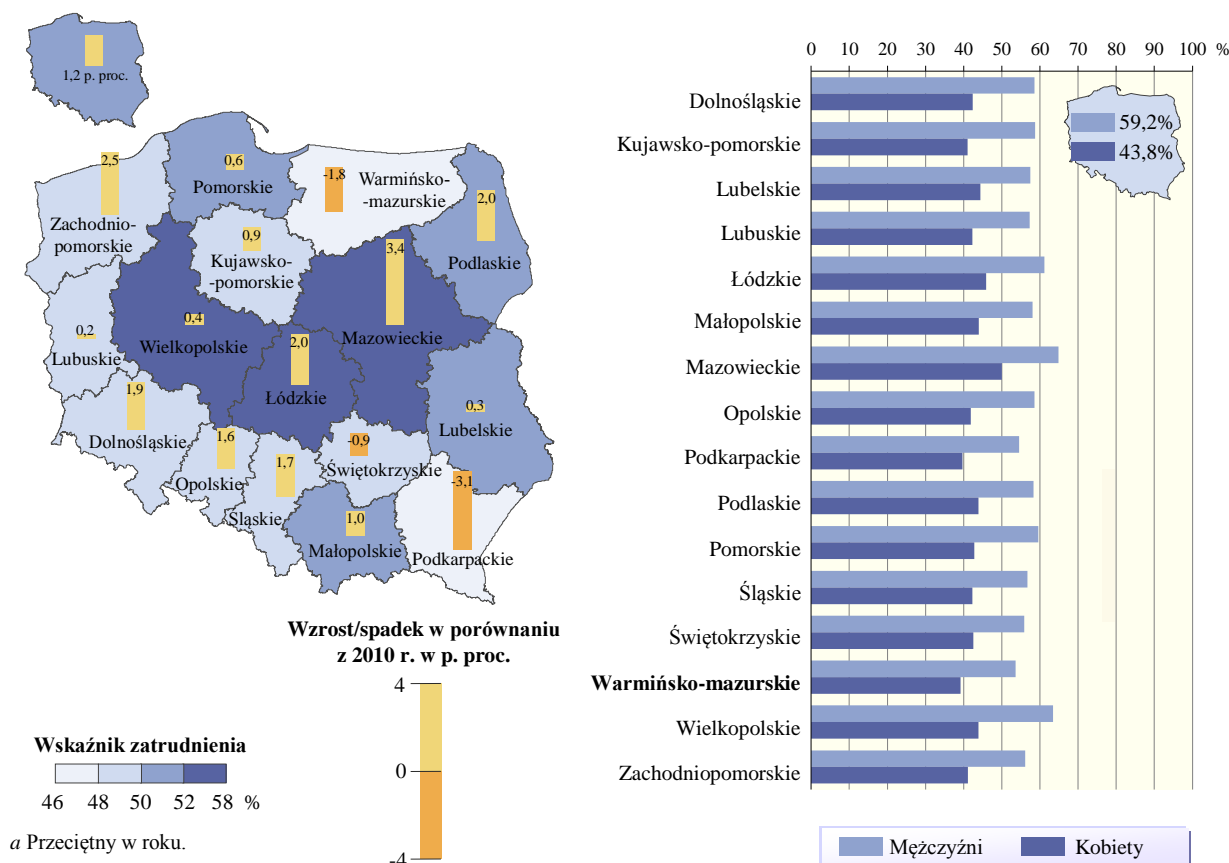
Wyk. 1. **Przyrost naturalny na 1 000 ludności w 2014 r.**

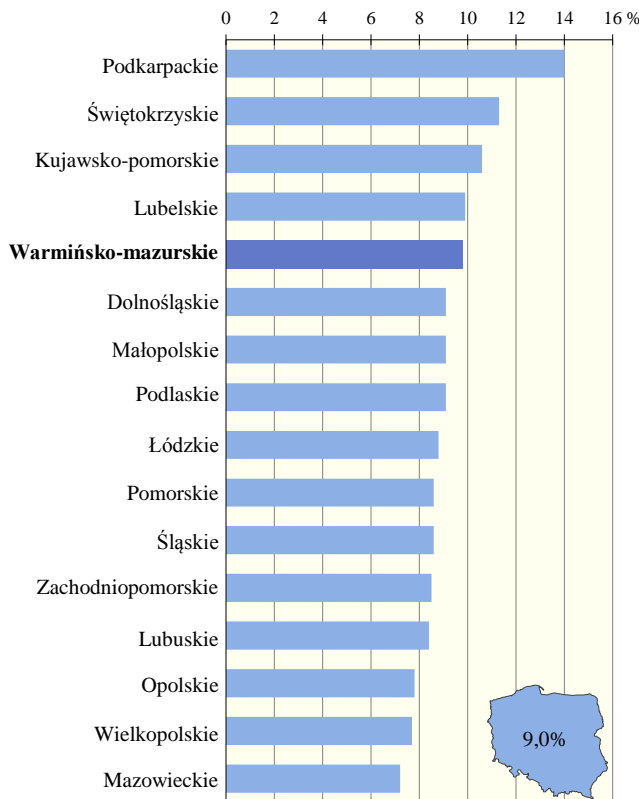
Wyk. 2. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w 2014 r.**

Wyk. 3. **Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2014 r.**

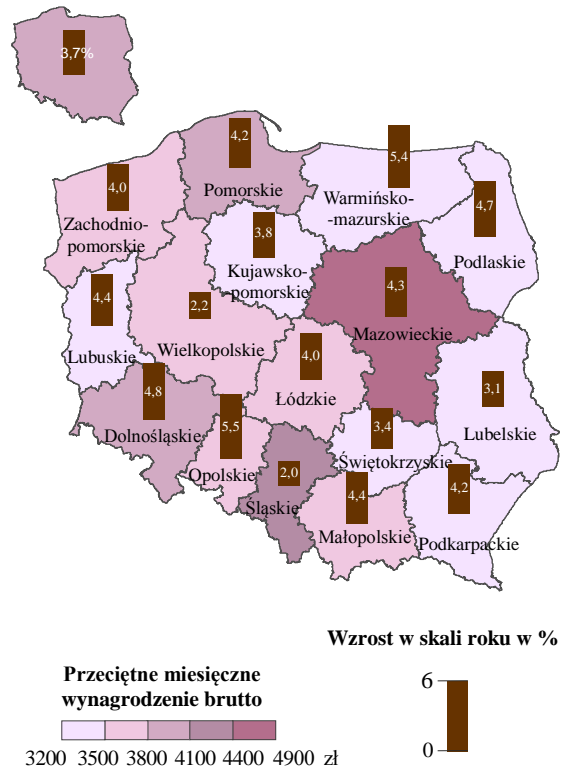

Wyk. 4. **Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2014 r.**

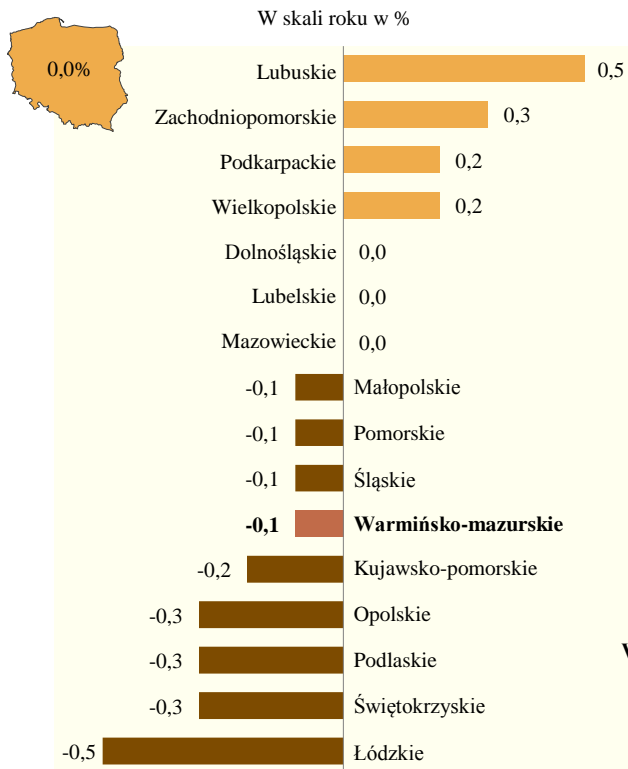

^a Przeciętna w roku.

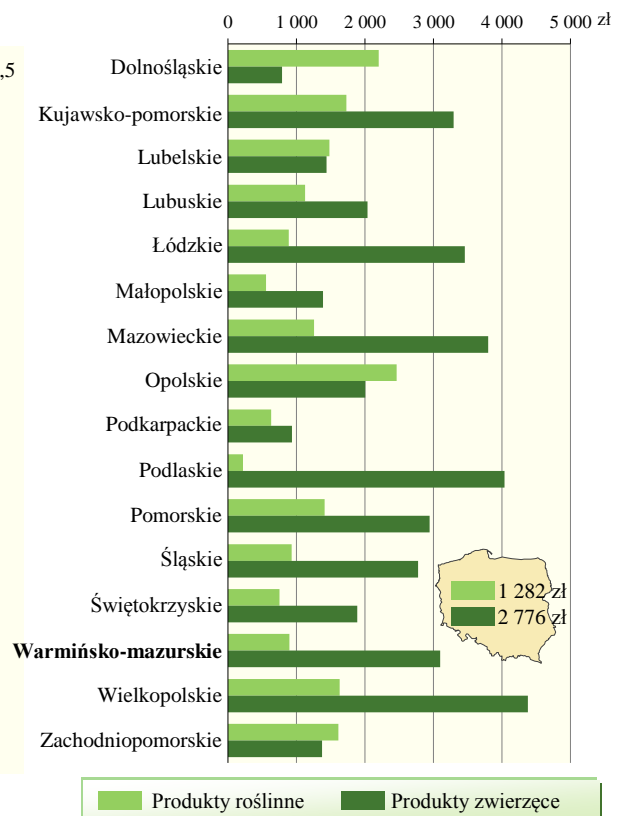
Wyk. 5. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r.**

Wyk. 6. **Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2014 r.**

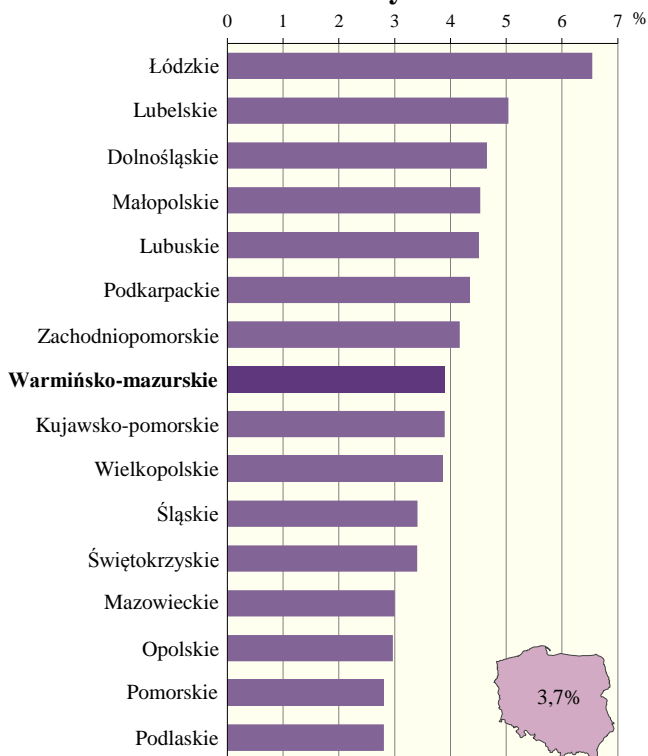
Wyk. 7. **Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2014 r.**

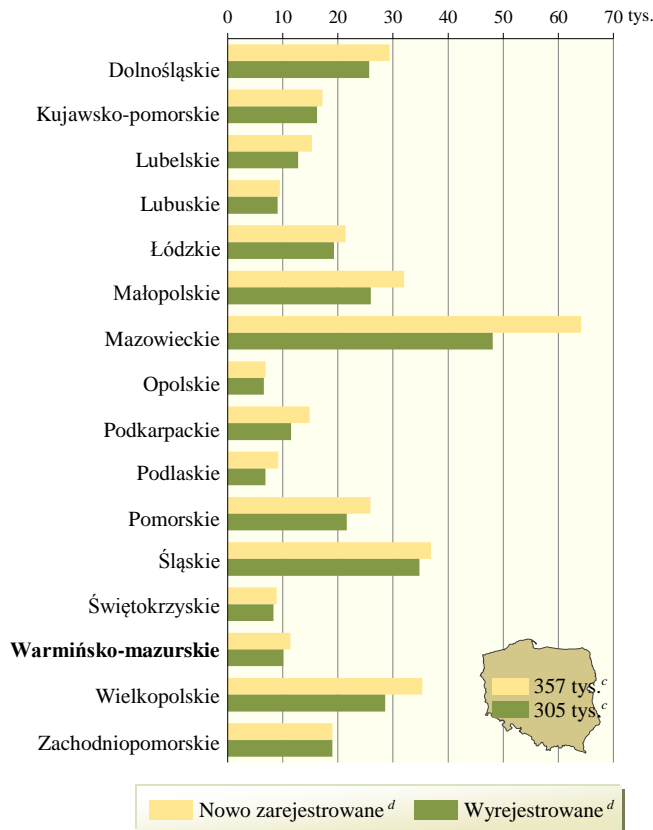
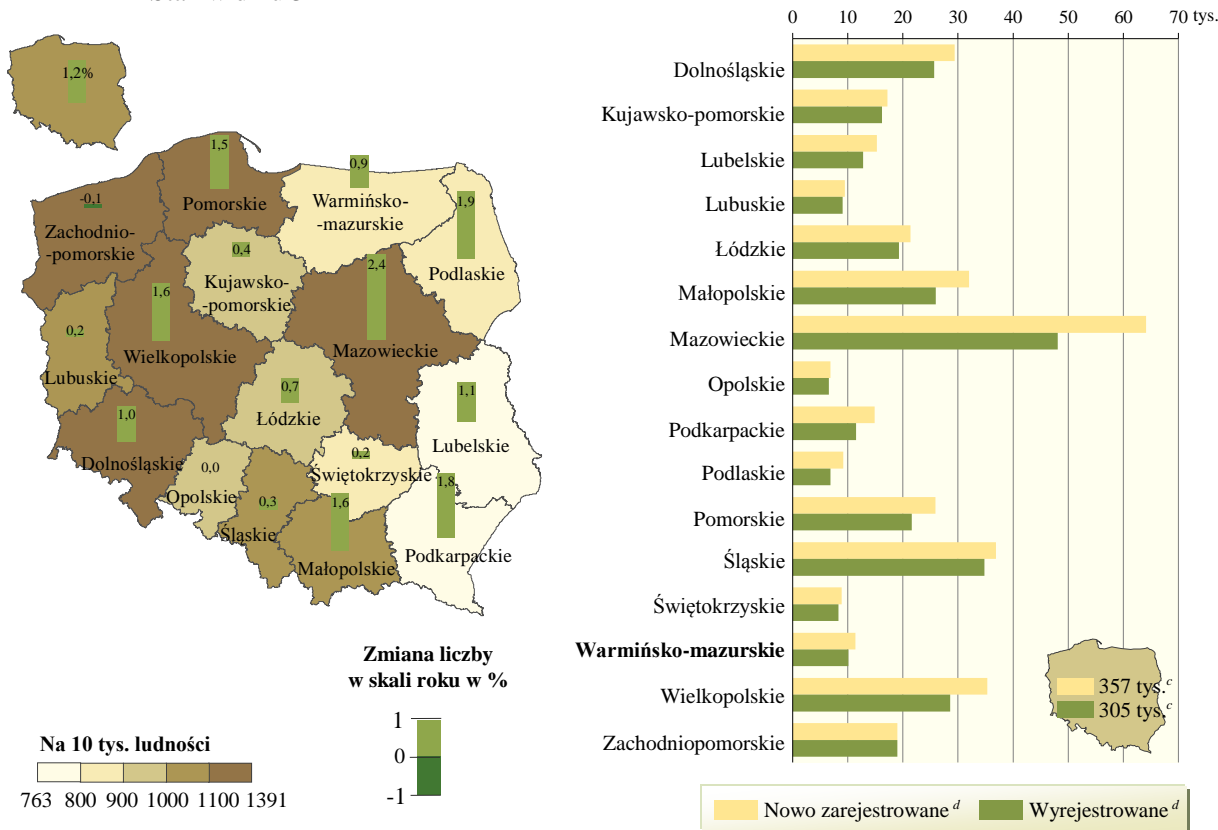
Wyk. 8. **Mieszkania oddane do użytkowania w 2014 r.**

Wyk. 9. **Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2014 r.**

Wyk. 10. **Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^b w 2014 r.**
Stan w dniu 31 XII

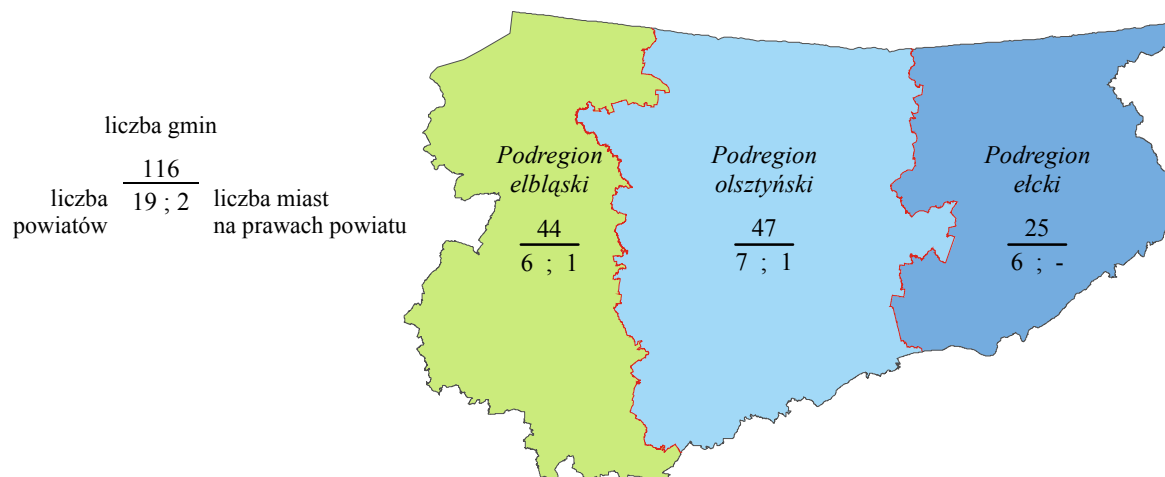

^a Ludność według stanu w dniu 30 VI. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. ^d W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2014 R.

Stan w dniu 31 XII

	Powierzchnia w ha
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2 417 347
podregiony:	
Elbląski	749 642
Ełcki	634 599
Olsztyński	1 033 106

Podregion elbląski		Podregion ełcki		Podregion olsztyński	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:		Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
braniewski	Elbląg	ełcki		bartoszycki	Olsztyn
działdowski		giżycki		kętrzyński	
elbląski		gołdapski		lidzbarski	
iławski		olecki		mragowski	
nowomiejski		piski		nidzicki	
ostródzki		węgorzewski		olsztyński	
				szczycieński	

Według stanu w dniu 1 I 2014 r. województwo warmińsko-mazurskie zajmowało powierzchnię 24 173 km² (2 417 347 ha), co stanowiło 7,7% powierzchni kraju. Na jego obszarze w dniu 31 XII 2014 r. mieszkało 1 444,0 tys. ludności, tj. 3,8% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 60 osób (przedostatnia lokata w kraju). W miastach mieszkało 59,2% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2014 r. liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się. W okresie tym wzrosła liczba urodzeń, a zmniejszyła się liczba zgonów, co przełożyło się na wzrost przyrostu naturalnego. Po odnotowanym ujemnym przyroście naturalnym w 2013 r., w 2014 r. nastąpił jego ponowny wzrost. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały, jak i saldo migracji zagranicznych w 2014 r., podobnie jak przed rokiem było ujemne.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2014 r. ludność województwa warmińsko-mazurskiego liczyła 1 443 967 osób, tj. o 2 948 osób mniej niż przed rokiem i o 9 815 osób mniej niż w 2010 r. Populacja województwa stanowiła 3,8% ogółu ludności Polski.

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.*

Prezentowane dane dotyczą ludności zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2014 r. wyniosła w województwie 60, zaś w Polsce – 123 i kształtowała się na zbliżonym poziomie do notowanego w 2010 r. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiatach piskim i węgorzewskim, a najwyższy pomijając powiaty grodzkie, w elckim i działdowskim.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów^a

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38 517	38 502	38 484
w tym kobiety	19 869	19 868	19 861
Miasta	23 448	23 291	23 245
Wieś	15 068	15 211	15 239
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38 530	38 496	38 479
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19 877	19 866	19 859
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23 429	23 258	23 216
w %	60,8	60,4	60,3
Wieś: w tysiącach	15 101	15 238	15 262
w %	39,2	39,6	39,7
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	1 454	1 448	1 445
w tym kobiety	742	739	738
Miasta	866	858	856
Wieś	588	590	589
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	1 454	1 447	1 444
na 1 km ²	60	60	60
w tym kobiety:			
w tysiącach	742	738	737
na 100 mężczyzn	104	104	104
Miasta: w tysiącach	865	857	854
w %	59,5	59,3	59,2
Wieś: w tysiącach	589	590	590
w %	40,5	40,7	40,8

^a Patrz nota na str. 22.

Struktura ludności według płci w województwie warmińsko-mazurskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu 2014 r., podobnie jak przed rokiem, a także w 2010 r. wyniósł 51,0%. W Polsce tendencja była podobna – kobiety w 2014 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie osiągnął wartość 104, natomiast w Polsce 107.

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność ^a w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %		
	2010	2013	2014	2010	2013	2014
P o l s k a	38 529,9	38 495,7	38 478,6	0,95	-0,10	-0,04
Dolnośląskie	2 917,2	2 910,0	2 908,5	1,41	-0,15	-0,05
Kujawsko-pomorskie ..	2 098,7	2 092,6	2 090,0	1,43	-0,18	-0,12
Lubelskie	2 178,6	2 156,2	2 147,7	0,99	-0,44	-0,39
Lubuskie	1 023,2	1 021,5	1 020,3	1,30	-0,18	-0,11
Łódzkie	2 542,4	2 513,1	2 504,1	0,02	-0,46	-0,36
Małopolskie	3 336,7	3 360,6	3 368,3	1,17	0,19	0,23
Mazowieckie	5 267,1	5 316,8	5 334,5	0,86	0,28	0,33
Opolskie	1 017,2	1 004,4	1 000,9	-1,34	-0,57	-0,35
Podkarpackie	2 127,9	2 129,3	2 129,2	1,25	-0,03	-0,01
Podlaskie	1 203,4	1 195,0	1 191,9	1,15	-0,31	-0,25
Pomorskie	2 275,5	2 295,8	2 302,1	2,04	0,25	0,27
Śląskie	4 634,9	4 599,4	4 585,9	-0,12	-0,36	-0,29
Świętokrzyskie	1 282,5	1 268,2	1 263,2	0,98	-0,45	-0,40
Warmińsko- -mazurskie	1 453,8	1 446,9	1 444,0	1,87	-0,26	-0,20
Wielkopolskie	3 446,7	3 467,0	3 472,6	1,13	0,14	0,16
Zachodniopomorskie ..	1 723,7	1 718,9	1 715,4	1,80	-0,15	-0,20

a Na podstawie bilansu opartego na wynikach NSP²⁰¹¹.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. zarejestrowano 13 958 urodzeń żywych, tj. o 334 więcej niż przed rokiem i o 1 813 mniej niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 9,66‰ i był wyższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (9,41‰), a niższy w porównaniu z 2010 r. (10,85‰).

W 2014 r. w województwie zmarło 13 098 osób, tj. o 825 osób mniej niż przed rokiem i o 156 więcej niż w 2010 r. Ogólny współczynnik zgonów wyniósł 9,06‰ i był niższy niż notowany w 2013 r., a wyższy niż w 2010 r., gdzie wynosił odpowiednio 9,61‰ i 8,90‰.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

Zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i do 2010 r. zmniejszyła się liczba zgonów niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1 000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,80‰, wobec 5,87‰ – w 2013 r. i 4,76‰ – w 2010 r.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. notowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 860 w 2014 r., podczas gdy rok wcześniej była ujemna i wyniosła -299, a przed czterema laty 2 829. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2014 r. wyniósł 0,59‰ wobec -0,21‰ w 2013 r., natomiast w 2010 jego wartość była wyższa i wynosiła 1,95‰. Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał niższe wartości we wszystkich analizowanych latach.

W województwie obserwowano przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego. W siedmiu powiatach (rok wcześniej w jedenastu) był ujemny. Najniższe wartości osiągnął w Elblągu oraz w powiecie kętrzyńskim i giżyckim, a najwyższe w powiatach: nowomiejskim, iławskim i ełkim.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1 000 ludności ^a**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,69	4,90
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,75
Zgony	9,83	10,06	9,78
w tym niemowląt ^b	4,98	4,56	4,22
Przyrost naturalny ^c	0,90	-0,46	-0,03
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-0,05	-0,52	-0,41
w tym zagranicznych	-0,05	-0,52	-0,41
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Małżeństwa	5,76	4,53	4,83
Urodzenia żywe	10,85	9,41	9,66
Zgony	8,90	9,61	9,06
w tym niemowląt ^b	4,76	5,87	4,80
Przyrost naturalny ^c	1,95	-0,21	0,59
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-1,86	-2,55	-2,47
w tym zagranicznych	0,01	-0,68	-0,54
m. OLSZTYN			
Małżeństwa	5,37	4,08	4,31
Urodzenia żywe	10,31	9,31	9,69
Zgony	7,95	8,50	8,27
w tym niemowląt ^b	4,42	2,46	4,13
Przyrost naturalny ^c	2,35	0,81	1,41
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-2,32	-0,62	0,30
w tym zagranicznych	-0,44	-0,74	-0,57

^a Patrz notka na str. 22. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1 000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. zawarto 6 978 małżeństw, tj. o 422 więcej niż przed rokiem i o 1 392 mniej niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw kształtował się na poziomie 4,83‰ w 2014 r., wobec 4,53‰ w 2013 r. i 5,76‰ w 2010 r. We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw na 1 000 ludności w województwie była na zbliżonym poziomie jak w Polsce.

W omawianych latach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że w poszczególnych latach badanego okresu liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego przewyższała liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2014 r. o 3 576, w 2013 r. o 3 698, a w 2010 r. o 2 706).

Badanie migracji zagranicznych województwa wykazało, że tylko w 2010 r. liczba imigrantów była wyższa niż emigrantów (o 15 osób), natomiast w pozostałych latach sytuacja była odwrotna. W kraju ujemne saldo migracji obserwowano w całym badanym okresie.

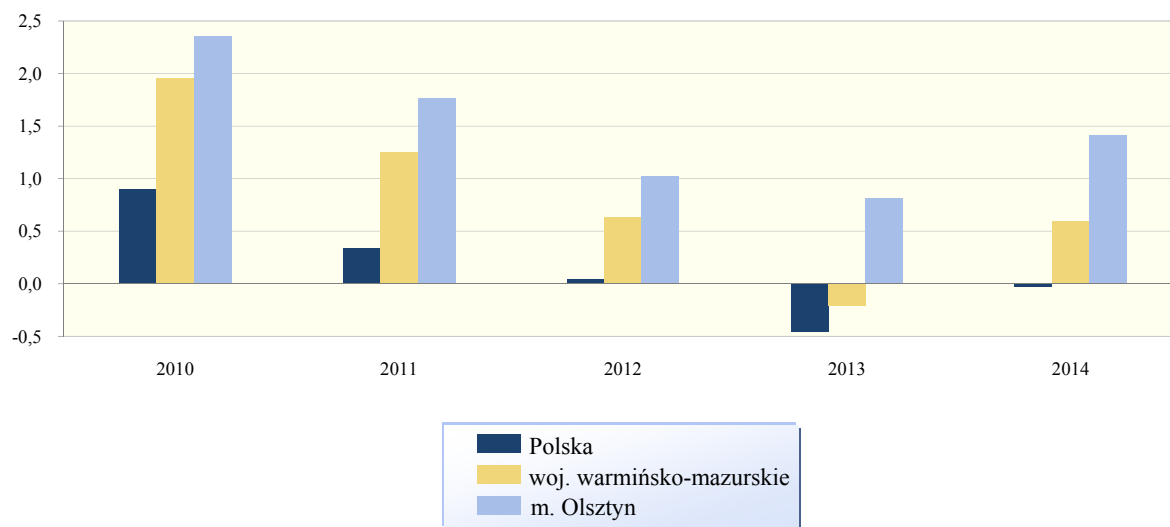
W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim tylko w powiecie olsztyńskim, elckim i w Olsztynie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały przyjęło wartość dodatnią.

Dane prezentujące ludność w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

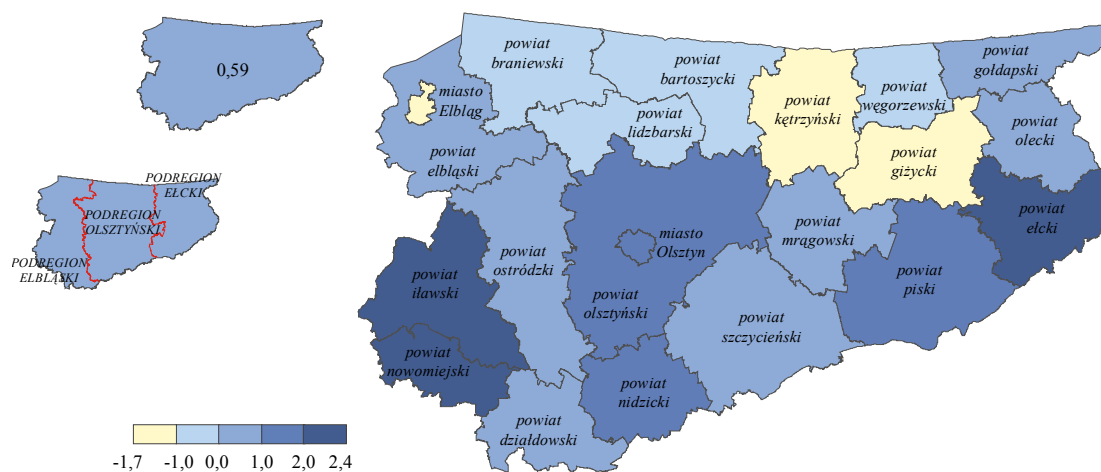
- „*Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego*” – publikacja dostępna co kwartał,
- „*Stan i ruch naturalny ludności w województwie warmińsko-mazurskim*” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,
- „*Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie warmińsko-mazurskim*” – publikacja dostępna co roku;

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

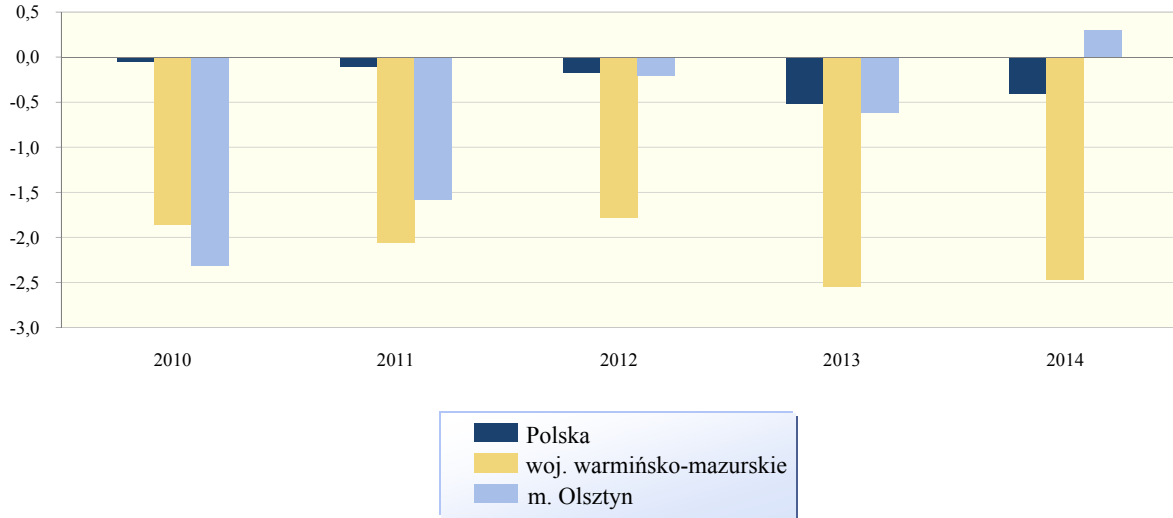
Wyk. 11. Przyrost naturalny na 1 000 ludności

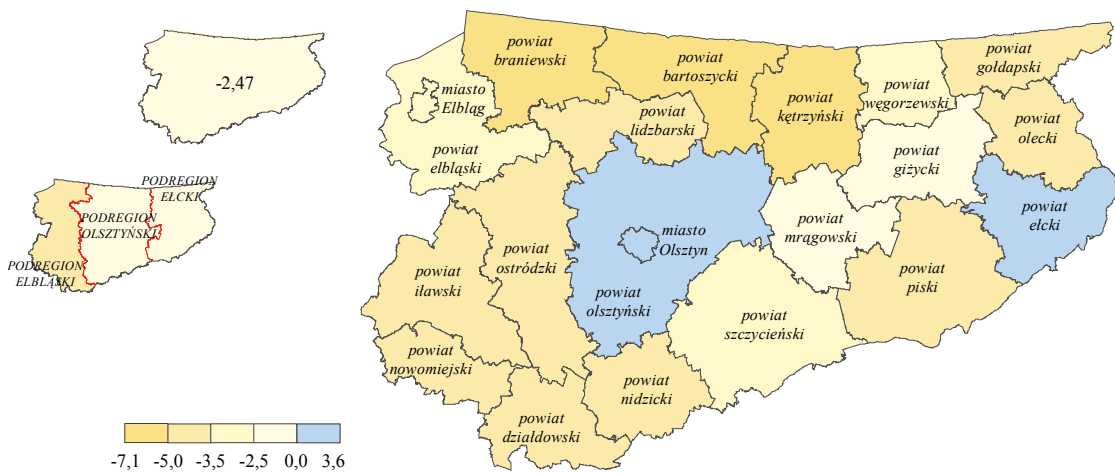
Wyk. 12. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.

Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności

Wyk. 14. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2014 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim było niższe niż przed rokiem. Spadek zatrudnienia w skali roku wystąpił we wszystkich kwartalnych okresach narastających.

W jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 135,2 tys. osób, co oznacza spadek o 0,9% w odniesieniu do poprzedniego roku. W Polsce w 2014 r. obserwowano wzrost o 0,6%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w tysiącach			2010=100	2013=100
Polska	5 372,6	5 494,5	5 529,5	102,9	100,6
Warmińsko-mazurskie	134,4	136,4	135,2	100,6	99,1
m. Olsztyn	30,2	31,5	27,6	91,2	87,4

W województwie największe przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zanotowano w przetwórstwie przemysłowym – 70,7 tys. osób, tj. 52,3% ogółu, natomiast najmniejsze w pozostałej działalności usługowej (0,4 tys. osób, tj. 0,3%).

Tabl. 6. **Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2013				2014				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	100,2	99,3	98,8	98,2	97,3	98,7	99,0	99,1	135,2
w tym:									
Przemysł	97,3	96,5	96,7	96,9	100,4	102,1	101,9	102,0	77,6
w tym przetwórstwo									
przemysłowe	96,9	96,1	96,3	96,6	100,2	101,8	101,8	101,9	70,7
Budownictwo	91,6	90,0	87,7	86,1	89,3	89,5	91,6	92,1	12,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	94,7	95,3	94,2	94,7	102,1	102,8	102,6	101,8	20,2
Transport i gospodarka magazynowa	99,5	100,1	99,7	100,4	103,6	102,8	102,3	101,7	5,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	101,9	99,0	94,7	98,1	98,5	98,1	101,8	101,2	2,9
Informacja i komunikacja	111,3	111,5	105,2	105,9	107,2	105,2	109,2	112,6	1,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98,7	99,0	98,1	96,7	98,9	99,7	101,2	101,6	2,4

W 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie zmalało w administrowaniu i działalności wspierającej (o 30,0%) oraz budownictwie (o 7,9%), zwiększyło się natomiast m.in. w informacji i komunikacji (o 12,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 1,9%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,8%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,7%).

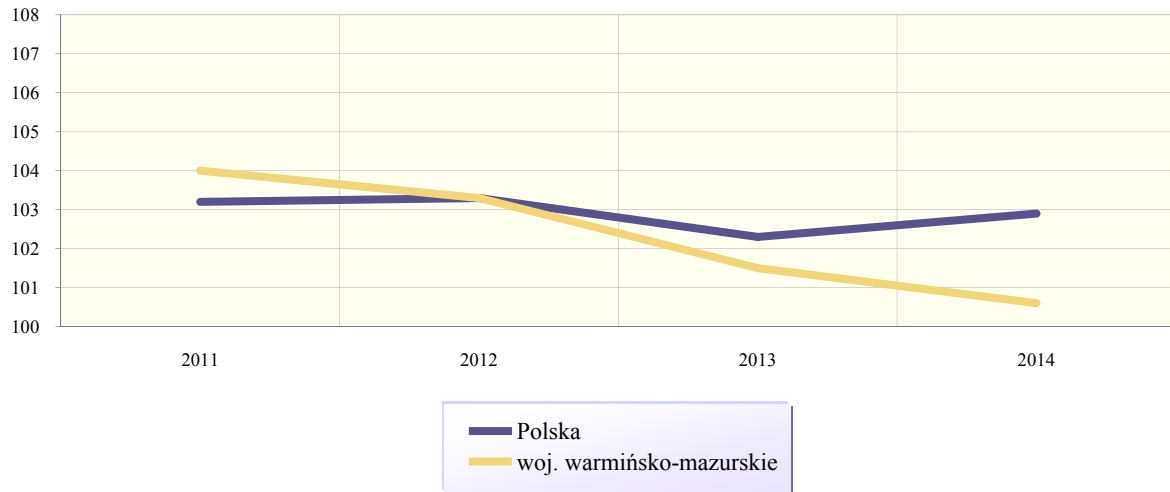
▪ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W ujęciu rocznym w województwie warmińsko-mazurskim zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, jednocześnie odnotowano wzrost liczby zgłoszonych ofert zatrudnienia. Stopa bezrobocia, podobnie jak w latach ubiegłych, była najwyższa w kraju.

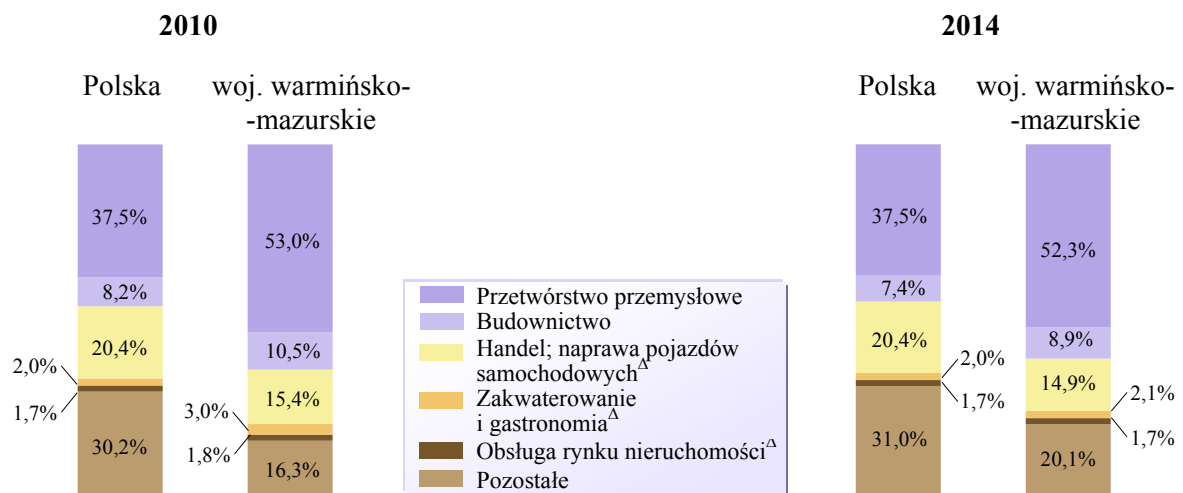
W końcu grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 98,1 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 17,7 tys. osób, tj. o 15,3%), jak i w 2010 r. (o 7,8 tys. osób, tj. o 7,4%). Podobne zmiany obserwowano w skali kraju – na koniec 2014 r. liczba bezrobotnych była o 15,4% niższa niż rok wcześniej, a w stosunku do 2010 r. nastąpił spadek o 6,6%.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415) z późniejszymi zmianami).

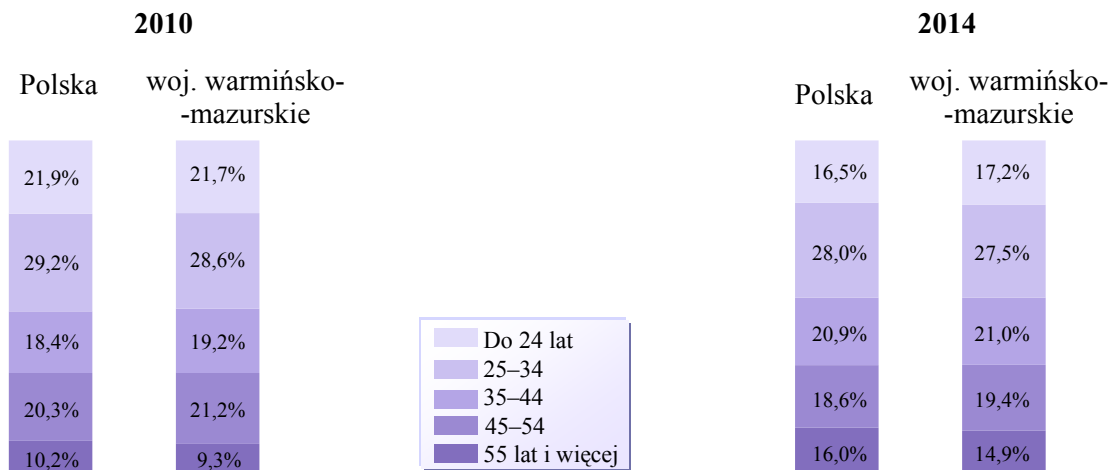
Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

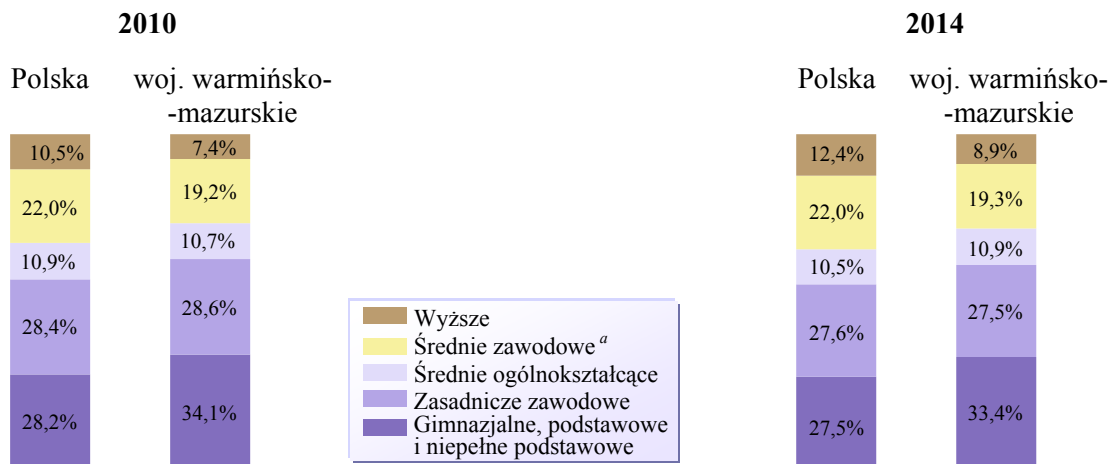
Wyk. 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według wybranych sekcji PKD 2007**

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według grup wieku**
Stan w dniu 31 XII

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1 954,7	2 157,9	1 825,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3 042,0	2 709,4	2 452,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2 979,8	2 688,2	2 786,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	70	46
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	13,4	11,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	105,9	115,9	98,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	164,3	142,0	128,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	167,5	139,3	145,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	230	134	83
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	20,0	21,6*	18,9
m. OLSZTYN			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	5,9	7,3	5,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	12,3	10,6	9,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	12,5	10,5	10,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	109	55	112
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	6,9	8,4*	6,9

^a W ciągu roku.

W województwie warmińsko-mazurskim w końcu 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich powiatach, przy czym najwyższy spadek wystąpił w powiecie iławskim (o 28,3%), a najmniejszy w powiecie kętrzyńskim (o 6,1%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W 2014 r. 83,9% ogółu bezrobotnych w regionie stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 82,9%). Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 83,3% (rok temu tyle samo). Mieszkańcy wsi pozostający bez pracy to 50,6% (przed rokiem – 49,8%) ogólnej liczby bezrobotnych.

W końcu grudnia 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 52,0% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 14,9% niższa niż rok wcześniej. Populacja bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się (o 15,7%), a ich odsetek zmniejszył się w ciągu roku o 0,3 p. proc., do poziomu 48,0%.

Wśród młodych ludzi nadal występował wysoki odsetek bezrobotnych. W końcu grudnia 2014 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (27,0 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,3 p. proc. do 27,5%). Zmniejszył się także udział bezrobotnych w wieku 18–24 lata (o 2,0 p. proc. do 17,2%). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych osób w grupach wieku – 55 lat i więcej oraz 35–44 lata.

Ponad 60% bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 33,4% i 27,5% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z 2013 r. zwiększył się udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (o 0,4 p. proc.) oraz średnim ogólnokształcącym (o 0,1 p. proc.). Zbiorowość osób z wyższym wykształceniem w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się o 15,9%, a ich odsetek zmalał o 0,1 p. proc. do poziomu 8,9%.

W porównaniu z 2013 r. spadła liczba osób we wszystkich kategoriach bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy. Największy spadek (o 29,9%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy (ich udział zmalał do 14,6%, tj. o 3,1 p. proc.) oraz osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy o 26,9% (ich udział zmalał o 2,6 p. proc. do 16,0%).

Największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia miały osoby z krótkim stażem pracy (1–5 lat), które łącznie stanowiły 23,6% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim w największym stopniu wzrósł odsetek osób ze stażem do 1 roku (do 16,1%, tj. o 0,8 p. proc.).

Wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w końcu 2014 r. zmianie uległa m.in. liczba osób w wieku do 25 roku życia (spadek o 24,2%), osób powyżej 50 roku życia (spadek o 9,7%), osób niepełnosprawnych (spadek o 9,4%) oraz długotrwale bezrobotnych (spadek o 8,9%).

Tabl. 8. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tys. osób	121,3	107,4	107,6	115,9	115,7	98,7	93,9	98,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	105,9	105,3	104,7	102,3	95,4	91,9	87,2	84,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tys. osób	37,5	28,1	37,4	39,0	32,4	25,7	32,6	37,3
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	107,1	103,6	105,8	95,1	86,4	91,7	87,2	95,5
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tys. osób	29,5	41,9	37,2	30,8	32,6	42,7	37,4	33,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	105,8	106,0	107,5	100,5	86,9	152,3	100,1	84,6
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tys. osób	8,0	-13,9	0,2	8,3	-0,2	-17,0	-4,9	4,3
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	22,4	20,4	20,4	21,6*	21,6	19,0	18,2	18,9

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W województwie w końcu 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 18,9% i była niższa (o 2,7 p. proc.) niż rok wcześniej, jak i w stosunku do 2010 r. (o 1,1 p. proc.). Stopa bezrobocia w województwie, podobnie jak w latach ubiegłych, była najwyższa w kraju. Wskaźnik ogólnokrajowy w końcu grudnia wyniósł 11,5% (przed rokiem 13,4%) i był niższy o 0,9 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r.

W skali roku spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 1,4 p. proc. w powiecie kętrzyńskim do 4,1 p. proc. w powiecie nidzickim. Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach na koniec 2014 r. wyniosła 22,9 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 1,5 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: piskim (29,8%), kętrzyńskim (29,7%), braniewskim (29,5%), węgorzewskim (28,1%) oraz bartoszyckim (27,5%), najniższą zaś – w mieście na prawach powiatu Olsztynie (6,9%) i powiecie iławskim (9,0%).

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 128,0 tys. osób i była niższa niż przed rokiem (o 14,0 tys., tj. o 9,8%) oraz niższa w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. (o 36,2 tys., tj. o 22,1%).

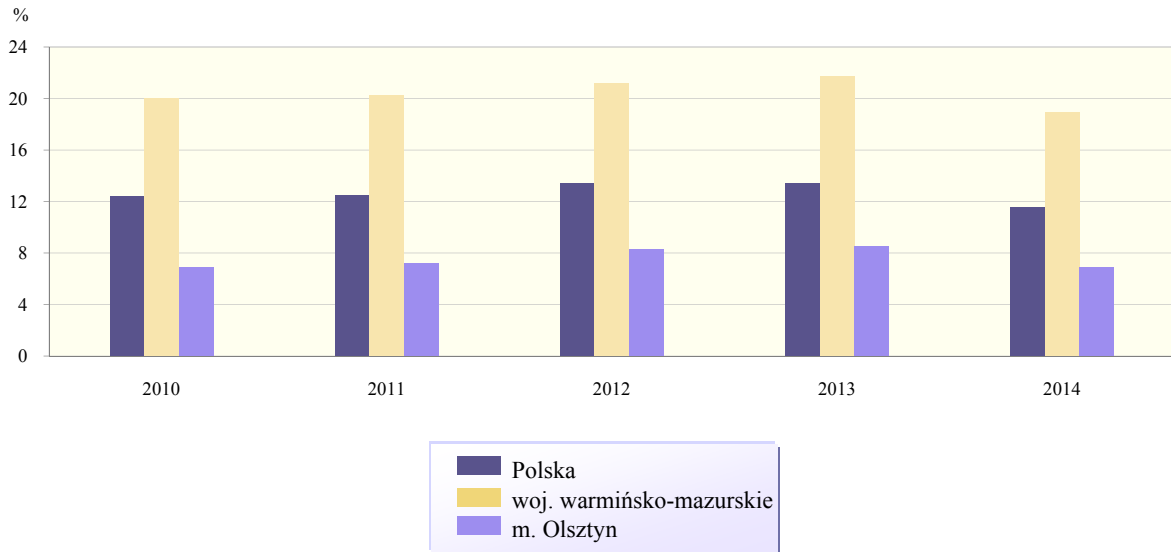
Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2013 r. (o 1,0 p. proc.) i wyniósł 85,6%. W skali roku wzrósł odsetek m.in. osób pracujących przed zarejestrowaniem (do 82,7%, tj. o 1,4 p. proc.), zamieszkałych na wsi (do 47,0%, tj. o 0,4 p. proc.), osób długotrwale bezrobotnych (do 46,9%, tj. o 1,7 p. proc.) oraz osób powyżej 50 roku życia (do 20,1%, tj. o 0,1 p. proc.). Obniżył się odsetek m.in. osób w wieku do 25 lat (do 27,9%, tj. o 0,8 p. proc.), osób bez doświadczenia zawodowego (do 25,4%, tj. o 0,7 p. proc.) oraz osób dotychczas nie pracujących (do 17,3%, tj. o 1,4 p. proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2014 r. wykreślono 145,8 tys. osób, tj. o 4,6% więcej niż przed rokiem oraz o 13,0% mniej niż w 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 68,9 tys. osób (wobec 65,5 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 0,3 p. proc. do 47,3%. Zwiększył się także udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (ich odsetek wzrósł do 10,5%, tj. o 0,5 p. proc.) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (wzrost do 6,3%, tj. o 0,6 p. proc.). W strukturze osób wykreślonych z ewidencji spadek natomiast odnotowano w przypadku osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (spadek do 23,2%, tj. o 0,5 p. proc.).

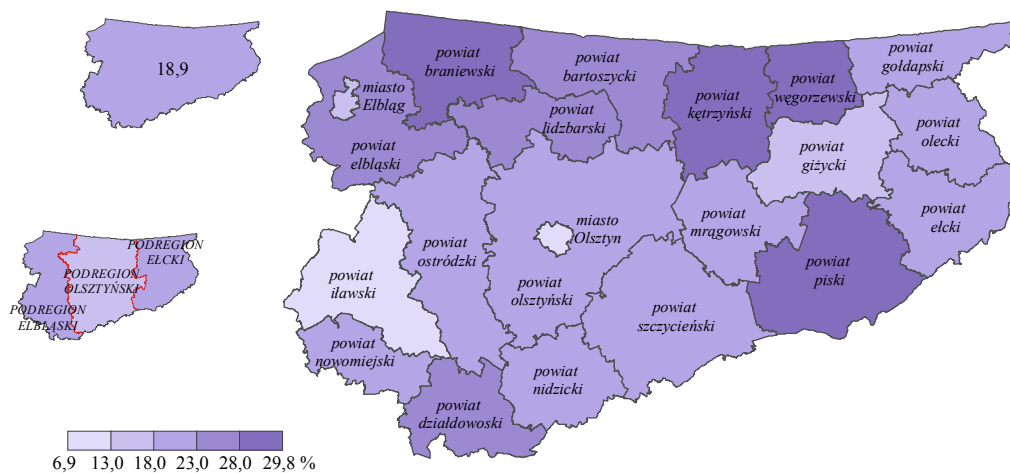
Bilans bezrobotnych kształtował się korzystniej niż przed rokiem. W ciągu roku zarejestrowano o 17,7 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu ukształtowała się na poziomie 87,8%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 88,0%.

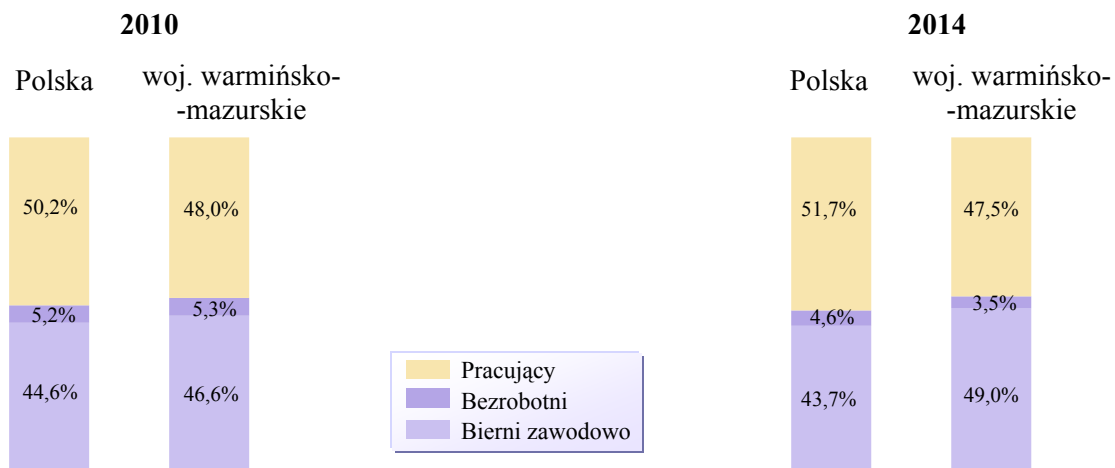
Powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2014 r. dysponowały 52,5 tys. ofert pracy, tj. o 18,8% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 83 bezrobotnych (wobec 134 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż w kraju (46). W powiecie iławskim i gołdapskim na jedną ofertę pracy przypadała najmniejsza liczba bezrobotnych (odpowiednio 14 i 17 osób). W Olsztynie i Elblągu na ofertę przypadało po 112 osób bezrobotnych.

Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

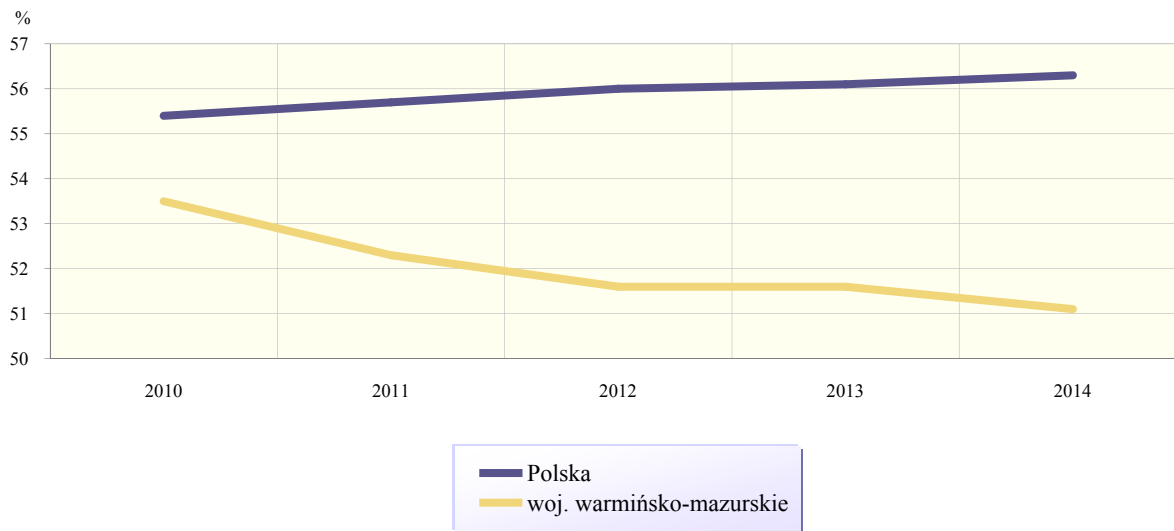

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**
Stan w dniu 31 XII

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale^a

^a Według BAEL.

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale^a

^a Według BAEL.

▪ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI ¹

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- spadła liczba bezrobotnych, a także stopa bezrobocia (najbardziej wśród mężczyzn oraz osób zamieszkałych w miastach),
- zwiększył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- spadło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2014 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 609 tys. osób, a biernych zawodowo – 583 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (566 tys. osób) i bezrobotni (42 tys. osób).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17 153	17 414	17 427
pracujący	15 557	15 713	16 018
bezrobotni	1 597	1 700	1 410
Bierni zawodowo w tys.	13 826	13 621	13 543
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	55,4	56,1	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,6	51,7
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,8	8,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	611	608	609
pracujący	549	552	566
bezrobotni	61	56	42
Bierni zawodowo w tys.	533	570	583
Współczynnik aktywności zawodowej w % ..	53,5	51,6	51,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	48,0	46,9	47,5
Stopa bezrobocia w %	10,0	9,2	6,9

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i 2010 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2013 r. zwiększył się (o 0,6 p. proc.) udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a zmalał (o 1,3 p. proc.) udział osób bezrobotnych. Udział osób biernych zawodowo wzrósł

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

(o 0,6 p. proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. odnotowano spadek udziału pracujących (o 0,5 p. proc.) oraz odsetka bezrobotnych (o 1,8 p. proc.). Udział biernych zawodowo wzrósł (o 2,4 p. proc.).

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2014 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie roku poprzedniego o 0,2%, a w odniesieniu do 2010 r. zmalała o 0,3%. Wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym zaobserwowano wśród kobiet (o 0,4%), a wśród mężczyzn spadek (o 0,3%).

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W ostatnim kwartale 2014 r. w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 51,1% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,3%). W regionie w ujęciu rocznym współczynnik aktywności zawodowej zmalał o 0,5 p. proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – zmniejszył się o 2,4 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,2 p. proc. i 0,9 p. proc.).

W IV kwartale 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wśród mężczyzn zanotowano wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej niż wśród kobiet (58,7%, wobec 48,3%).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2014 r. liczyła 566 tys. i ukształtowała się na poziomie wyższym od zanotowanego rok wcześniej. Było to wynikiem przede wszystkim wzrostu liczby pracujących kobiet oraz osób zamieszkujących obszary wiejskie. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2010 r. liczba pracujących zwiększyła się o 17 tys. osób (tj. o 3,1%), a obserwowany wzrost dotyczył kobiet i zamieszkałych na wsi. W analizowanym kwartale w populacji pracujących mniejszy udział (44,3%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2014 r. największy udział miały osoby w wieku 35–44 lata (26,8%) oraz 25–34 lata (26,5%), najmniejszy zaś udział w omawianej zbiorowości miały osoby z grupy wiekowej 15–24 lata (6,6%).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 47,5% i był o 4,2 p. proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2013 r. zwiększył się on o 0,6 p. proc. W skali kraju wzrósł (o 1,1 p. proc.).

***Wskaźnik zatrudnienia** obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).*

W IV kwartale 2014 r. liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 42 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego zmalała (o 25,0%).

W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 19 tys. (o 31,1%).

W IV kwartale 2014 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w regionie ponad połowę (57,1%) stanowili mężczyźni.

***Bezrobotni** to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.*

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale 2014 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 35–44 lata (30,9% ogółu bezrobotnych). Najmniejszą zbiorowość stanowiły osoby 55–letnie i starsze (11,9%).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 13 miesięcy (w kraju 12 miesięcy). W porównaniu z ubiegłym rokiem okres ten uległ wydłużeniu o 2 miesiące (w Polsce bez zmian). W analizowanym kwartale w regionie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 18 tys. i stanowiła 42,9% ogółu bezrobotnych (wobec 33,9% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2014 r. zanotowano spadek (o 3,4 p. proc.) odsetka osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych do 35,2%.

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim kształtowała się na poziomie 6,9% i była o 1,2 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem w regionie spadła o 2,3 p. proc. (w kraju spadek o 1,7 p. proc.). W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek stopy bezrobocia o 3,1 p. proc. (w kraju spadek o 1,2 p. proc.). W IV kwartale 2014 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn, jak i kobiet był taki sam (po 7,1%).

***Stopę bezrobocia** obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).*

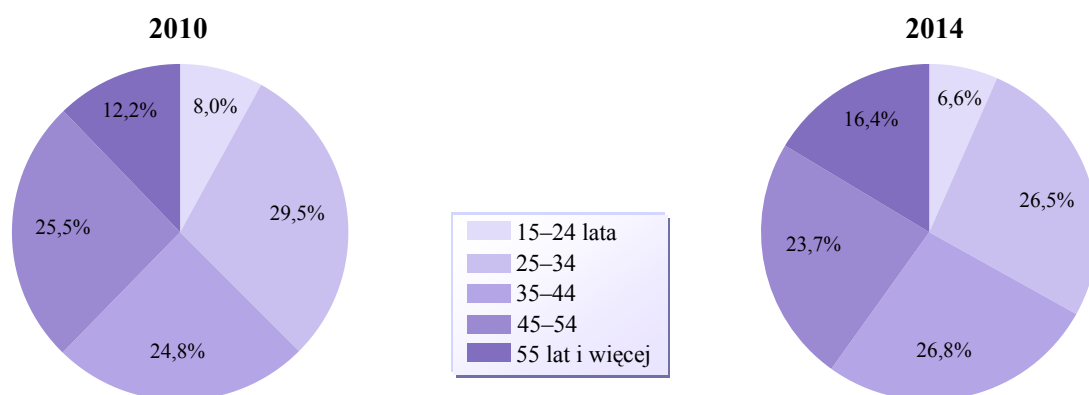
W IV kwartale 2014 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 583 tys. osób i stanowiła 49,0% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju 43,7%). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba nieaktywnych zawodowo w województwie zwiększyła się o 2,3% (w Polsce spadła o 0,6%), a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 9,4% (w Polsce spadła o 2,0%). W IV kwartale 2014 r. 59,0% populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie stanowiły kobiety (w kraju 61,4%).

W IV kwartale 2014 r. na 1 000 pracujących przypadają 1 104 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1 134 osoby, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. 1 082 osoby. W IV kwartale 2014 r. w regionie na 1 000 pracujących przypadają więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju, podobnie jak w analogicznych okresach 2013 r. i 2010 r.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

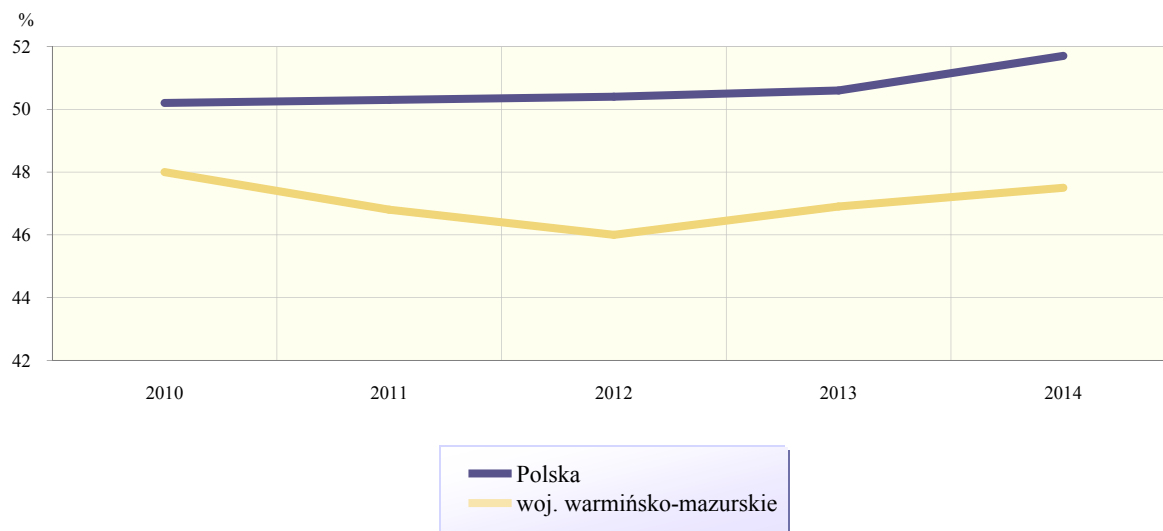
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
 - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie warmińsko-mazurskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
 - „Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 r.”;
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

Wyk. 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale^a**

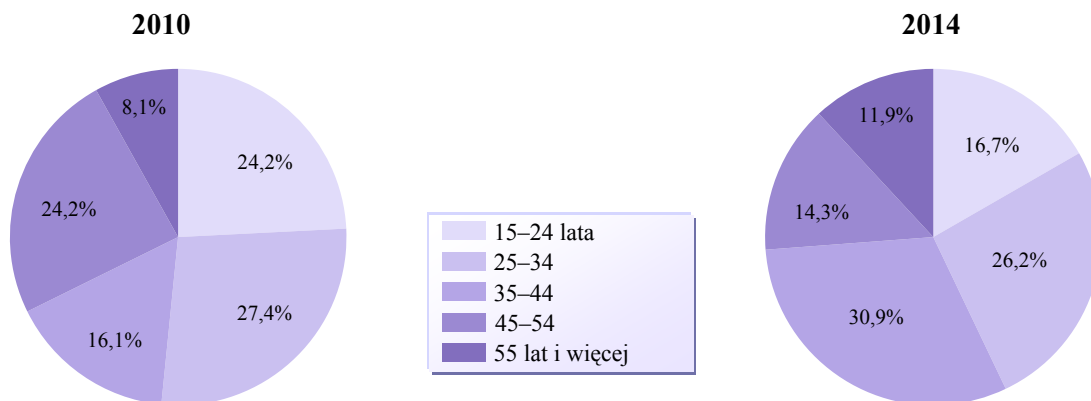
^a Według BAEL.

Wyk. 25. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale^a**

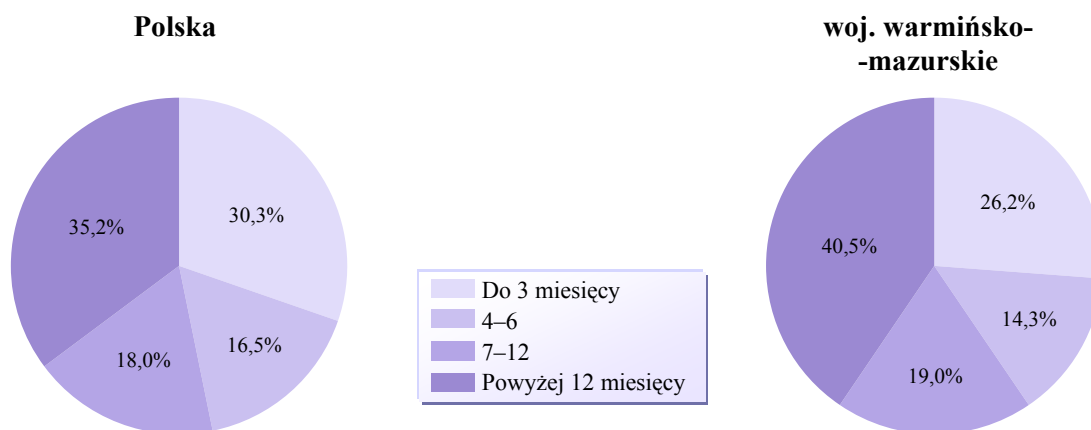
^a Według BAEL.

Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie warmińsko-mazurskim w IV kwartale^a**

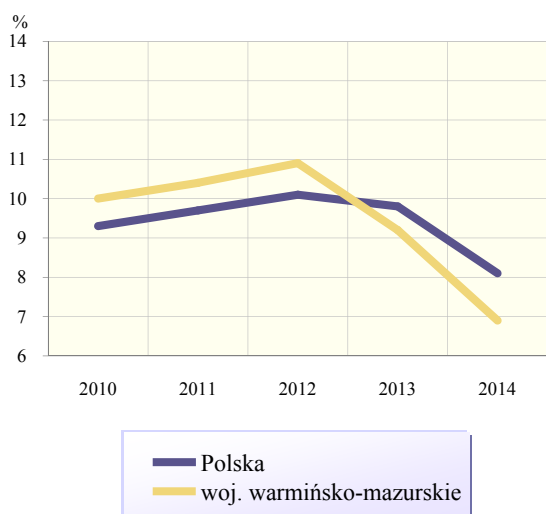
^a Według BAEL.

Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014 r.^a**

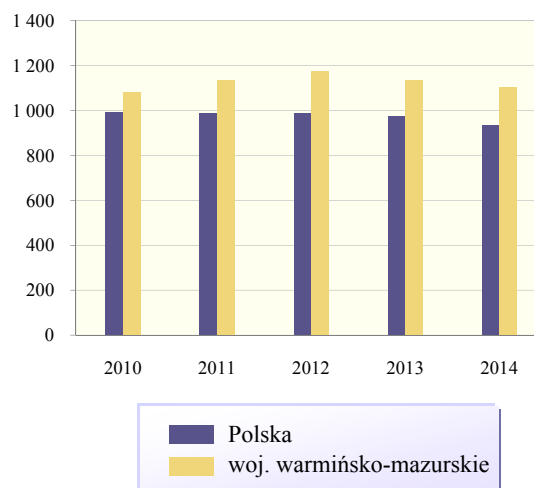
^a Według BAEL.

Wyk. 28. **Stopa bezrobocia w IV kwartale^a**

^a Według BAEL.

Wyk. 29. **Liczba osób niepracujących na 1 000 osób pracujących w IV kwartale^a**

^a Według BAEL.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. W porównaniu z 2013 r. zwiększyło się średnie wynagrodzenie za godzinę pracy w sektorze przedsiębiorstw, zmniejszył się natomiast czas przepracowany.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
	w złotych			2010=100	2013=100
Polska	3 434,62	3 837,20	3 980,24	115,9	103,7
Warmińsko-mazurskie	2 739,09	3 049,13	3 212,76	117,3	105,4
m. Olsztyn	3 190,69	3 360,79	3 667,00	114,9	109,1

W 2014 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3 212,76 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 5,4%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3 980,24 zł, co oznacza wzrost o 3,7% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Tabl. 11. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2013				2014				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó l e m	101,5	102,6	102,9	102,4	104,8	104,5	104,9	105,4	3 212,76
w tym:									
Przemysł	103,1	104,6	105,0	104,4	104,3	104,2	104,3	104,5	3 320,93
w tym przetwórstwo przemysłowe	103,2	104,8	105,2	104,6	104,5	104,5	104,6	104,8	3 280,29
Budownictwo	101,8	101,5	100,6	100,4	103,8	102,8	103,4	104,6	3 218,63
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	101,8	102,5	102,7	102,7	104,1	104,8	105,1	105,5	2 734,82
Transport i gospodarka magazynowa	100,4	102,1	101,3	101,3	101,6	102,1	102,9	103,0	2 770,61
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	107,1	105,5	105,4	105,1	104,4	105,5	104,7	105,0	2 672,13
Informacja i komunikacja	105,5	102,5	103,4	102,4	98,7	97,9	100,9	101,4	4 100,44
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	103,8	103,2	103,4	104,2	100,2	103,8	102,0	102,2	3 878,58

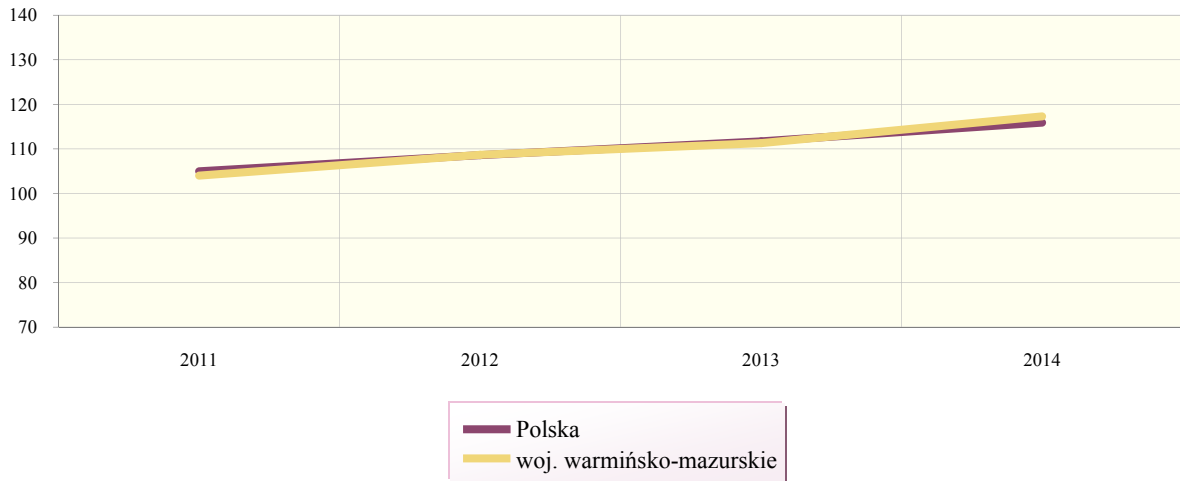
W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw m.in.: w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,5%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 4,8%), budownictwie (o 4,6%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,0%). Spadek wynagrodzeń zaobserwowano m. in. w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 2,2%).

W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie warmińsko-mazurskim zanotowano m.in.: w sekcji informacja i komunikacja (o 27,6%) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 20,7%). Niższe natomiast wynagrodzenia zanotowano m.in.: w zakwaterowaniu i gastronomii (o 16,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 14,9%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 13,8%).

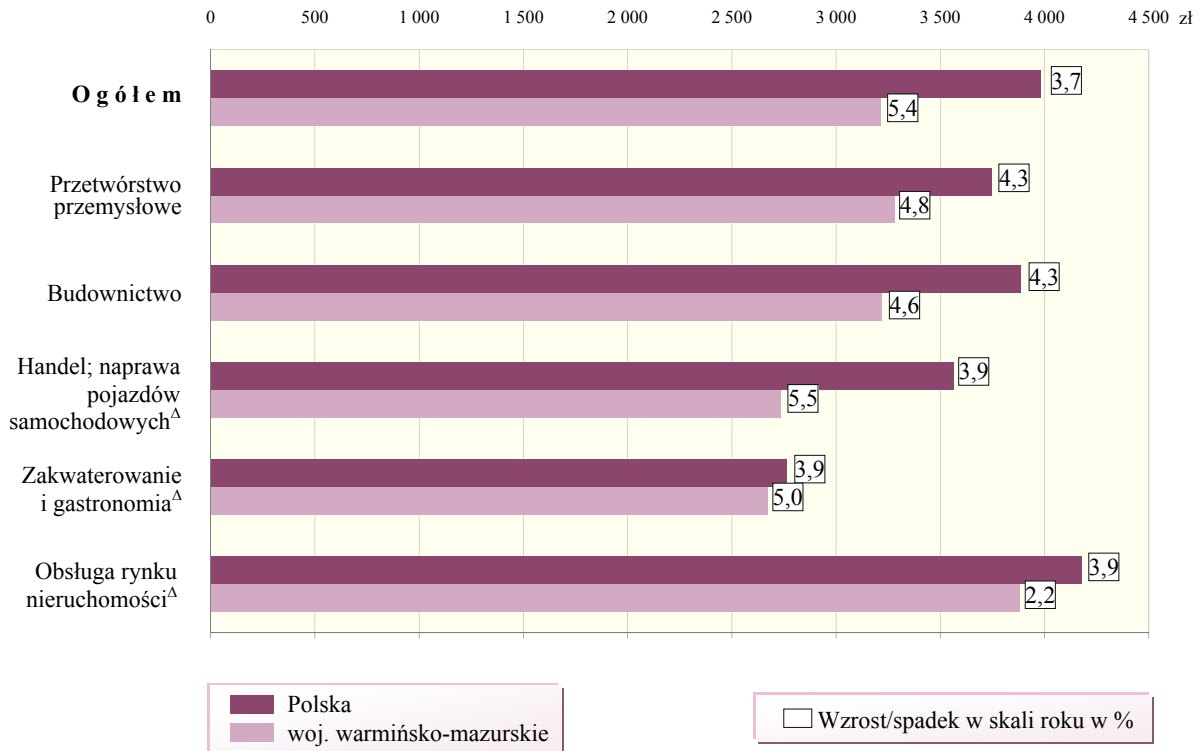
W 2014 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 239,8 mln godzin, tj. o 1,3% mniej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 125,3 mln (52,2% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 36,2 mln (15,1% ogółu), najmniej m.in.: w górnictwie i wydobywaniu – 1,0 mln (0,4% ogółu) oraz informacji i komunikacji – 1,9 mln (0,8% ogółu).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniósł 148 godzin (przed rokiem 149).

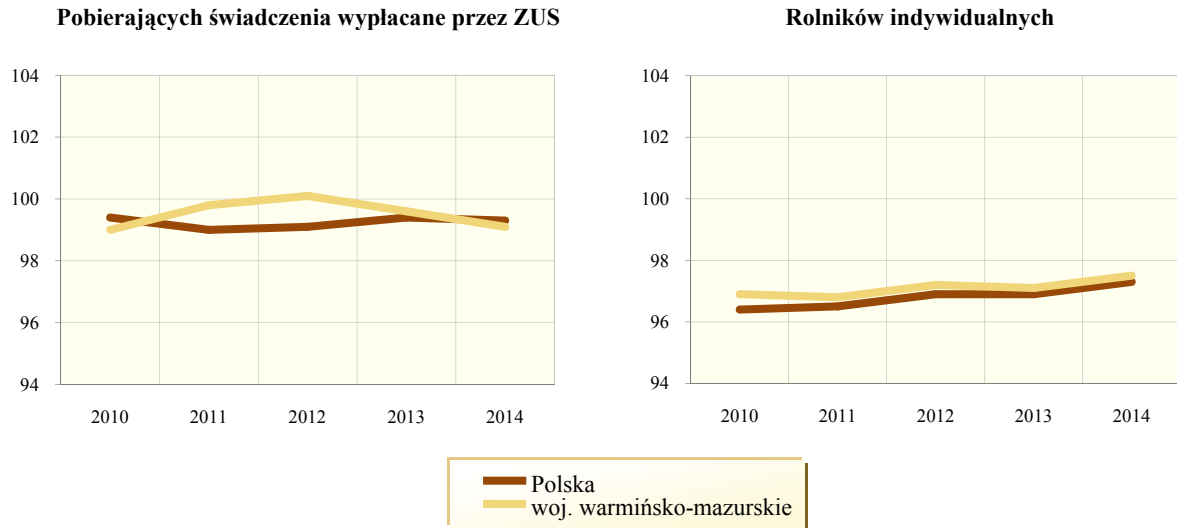
Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

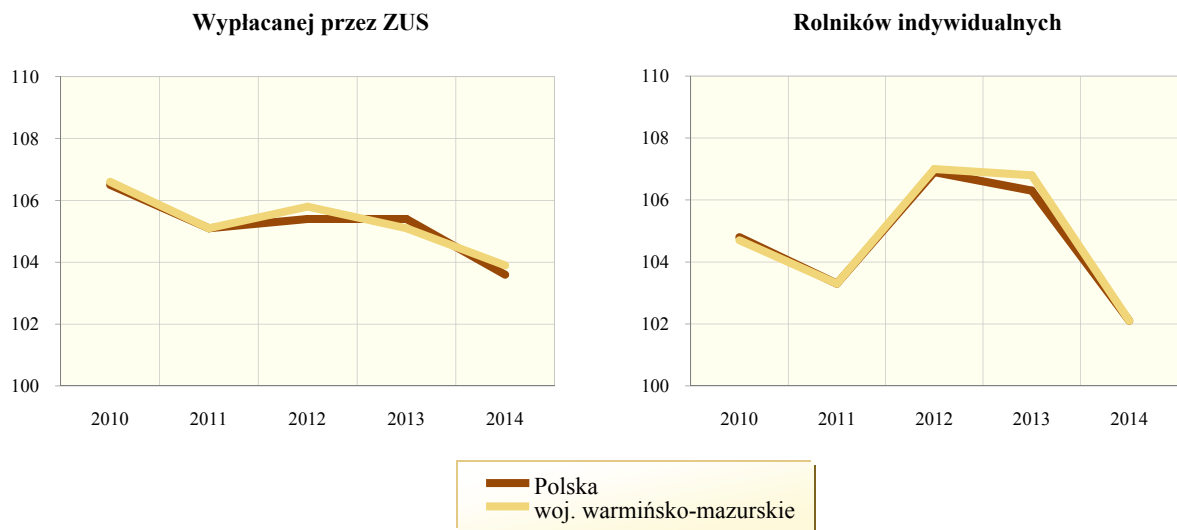
Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w 2014 r.**

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 21,73 zł. W porównaniu z 2013 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 5,9%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, informacja i komunikacja oraz obsługa rynku nieruchomości, najniższe natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii oraz transporcie i gospodarce magazynowej.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,*
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,*
 - „Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 r.”;*
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. Wpływ na zmiany zachodzące w populacji emerytów i rencistów w skali roku miała malejąca zbiorowość zarówno świadczeniobiorców KRUS, jak i ZUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacone przez ZUS.

W 2014 r. w województwie przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 290,6 tys. osób i była niższa od notowanej przed rokiem (o 3,4 tys. osób, tj. o 1,2%). W porównaniu do 2010 r. zmalała o 9,1 tys. osób. Podobne zmiany w tym zakresie zaszły w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8 467,3 tys. osób, czyli o 1,0% mniej niż w roku poprzednim i o 4,5% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2013	2014		
			2010=100	2013=100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8 866,0	8 552,7	8 467,3	95,5	99,0
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	7 491,4	7 307,0	7 255,6	96,9	99,3
rolników indywidualnych	1 374,7	1 245,7	1 211,6	88,1	97,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1 588,95	1 855,52	1 922,92	121,0	103,6
w tym emerytura	1 698,35	1 970,39	2 043,11	120,3	103,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1 121,52	1 144,73	119,9	102,1
w tym emerytura	996,18	1 153,87	1 176,46	118,1	102,0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	299,7	294,0	290,6	97,0	98,8
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	249,6	248,2	246,0	98,6	99,1
rolników indywidualnych	50,1	45,8	44,6	89,0	97,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1 428,63	1 669,55	1 734,11	121,4	103,9
w tym emerytura	1 557,82	1 805,55	1 871,03	120,1	103,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	955,05	1 128,17	1 151,92	120,6	102,1
w tym emerytura	1 000,80	1 163,21	1 187,60	118,7	102,1

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

W 2014 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,4% i był taki sam jak rok wcześniej. Świadczeniobiorcy ZUS

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

z terenu województwa warmińsko-mazurskiego stanowili 3,4% całej populacji w kraju, a świadczeniobiorcy KRUS 3,7%.

W 2014 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 246,0 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 0,9%), jak i w 2010 r. (o 1,4%). W stosunku do 2013 r. najbardziej zmalała liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 3,2%) oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 1,4%). W 2014 r. najliczniejszą

grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (64,7% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty rodzinne (17,6%).

Tabl. 13. Świadczenia społeczne w województwie warmińsko-mazurskim

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	294,9	294,4	293,8	294,0	291,4	293,3	290,7	290,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	99,3	99,1	99,0	99,2	98,8	99,6	98,9	98,8
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS.....	248,6	248,3	247,8	248,2	246,3	248,3	245,9	246,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	99,7	99,5	99,4	99,6	99,1	100,0	99,2	99,1
rolników indywidualnych	46,3	46,1	45,9	45,8	45,1	44,9	44,8	44,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	97,1	97,0	97,0	97,1	97,3	97,4	97,5	97,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1 635,95	1 659,30	1 668,31	1 669,55	1 702,53	1 709,12	1 730,44	1 734,11
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	105,8	105,5	105,4	105,1	104,1	103,0	103,7	103,9
rolników indywidualnych	1 101,87	1 118,59	1 125,08	1 128,17	1 143,39	1 148,81	1 150,54	1 151,92
analogiczny okres poprzedniego roku=100.....	108,3	107,2	107,0	106,8	103,8	102,7	102,3	102,1

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Podobnie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – zanotowano zmniejszenie ich zbiorowości w porównaniu z 2013 r. Emerytury i renty rolnicze w 2014 r. pobierało 44,6 tys. osób (o 2,5% mniej niż przed rokiem i o 11,0% mniej w stosunku do 2010 r.). W ciągu ostatniego roku spadek zaob-

serwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury (o 3,5%). Wzrosła natomiast zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,9%) oraz rent z tytułu niezdolności do pracy (o 0,4%).

Podobnie jak w przypadku ZUS, wśród pobierających świadczenia z KRUS dominowali emeryci, a ich odsetek wyniósł 74,9%, najniższy zaś udział miały osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 4,6% ogółu beneficjentów świadczeń KRUS.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

W województwie w 2014 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1 734,11 zł i była wyższa o 3,9% niż przed rokiem (w kraju o 3,6%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1 151,92 zł

i zwiększyło się w ciągu roku, podobnie jak w kraju, o 2,1%.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Największy wzrost w ciągu ostatniego roku w województwie odnotowano w przypadku rent rodzinnych z ZUS o 4,8%, a w kraju emerytur z ZUS o 3,7%.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2014 r. wysokość świadczeń z ZUS w województwie ukształtowała się poniżej średniej krajowej (o 9,8%), natomiast z KRUS świadczenia były nieznacznie wyższe (o 0,6%). Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, województwo plasowało się na trzynastym miejscu w kraju, a w przypadku analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych na szóstym miejscu.

Wypłaty realizowane przez KRUS w poszczególnych kategoriach świadczeń były wyższe od krajowych (renty rodzinne o 1,9%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 1,1%, emerytury o 0,9%), natomiast wypłaty z ZUS były niższe od krajowych (renty rodzinne o 11,6%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 8,6%, emerytury o 8,4%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego”, który co kwartał udostępniony jest na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku obniżyły się, w Polsce natomiast w porównaniu z rokiem poprzednim pozostały na takim samym poziomie. Obniżyły się ceny odzieży i obuwia oraz ceny w grupie edukacja, transport, żywność i napoje bezalkoholowe. Wzrost cen wystąpił w grupie napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, rekreacji i kultury, mieszkania i zdrowia.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. w odniesieniu do roku poprzedniego obniżyły się o 0,1% (w Polsce nie uległy zmianie). Mniej niż w poprzednim roku płacono za odzież i obuwie (o 4,2%), edukację (o 3,2%), za usługi związane z transportem (o 1,7%) oraz za żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,2%). Największy wzrost cen objął napoje i wyroby tytoniowe (o 3,9%) oraz towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 1,9%), mieszkaniem (o 0,8%) i zdrowiem (o 0,3%).

Podobne tendencje obserwowano w skali kraju.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	100,9	100,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	102,0	99,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	103,5	103,7
Odzież i obuwie	96,2	95,1	95,3
Mieszkanie	103,3	101,7	101,1
Zdrowie	102,9	101,8	100,2
Transport	106,2	98,2	97,7
Rekreacja i kultura	99,7	102,8	101,0
Edukacja	102,7	99,7	96,2

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
O g ó ł e m	103,1	100,9	99,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,2	101,8	98,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,2	102,8	103,9
Odzież i obuwie	95,6	96,9	95,8
Mieszkanie	104,1	102,0	100,8
Zdrowie	102,8	102,0	100,3
Transport	107,0	97,9	98,3
Rekreacja i kultura	101,7	102,6	101,9
Edukacja	103,4	100,2	96,8

W 2014 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (0,5%). Najbardziej wzrosły w tym czasie opłaty związane z rekreacją i kulturą (o 3,1%), ceny napojów i wyrobów tytoniowych (o 2,8%), ceny związane z mieszkaniem (o 1,3%) i zdrowiem (o 0,5%). W tych grupach, z wyjątkiem zdrowia, we wszystkich kwartałach zaobserwowano wzrost cen towarów i usług. Przez cały rok w grupie odzież i obuwie oraz w transporcie utrzymywał się ciągły spadek cen.

Tabl. 15. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	101,4	100,5	101,0	100,7	100,5	100,1	99,8	99,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,4	100,9	102,2	101,8	101,3	99,4	97,6	96,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,1	102,7	102,6	102,9	102,8	104,1	104,5	104,2
Odzież i obuwie	97,6	97,4	96,7	95,8	95,8	95,7	95,7	95,8
Mieszkanie	102,4	101,6	102,0	102,1	101,3	101,0	100,6	100,3
Zdrowie	102,3	102,1	101,8	101,6	100,5	100,4	100,5	99,9
Transport	99,0	96,4	98,2	98,0	98,6	99,3	98,5	96,9
Rekreacja i kultura	99,2	103,5	103,4	104,2	103,1	101,1	101,9	101,6
Edukacja	104,8	104,1	99,9	92,4	94,1	94,2	96,8	102,4

W grudniu 2014 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zmiany cen były zróżnicowane, jednak za wiele artykułów płacono mniej. W województwie warmińsko-mazurskim największa obniżka cen dotyczyła warzyw, w tym: ziemniaków (o 42,9%),

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

cebuli (o 27,2%) oraz marchwi (o 9,5%). Cena cukru wykazała znaczną obniżkę w stosunku do roku poprzedniego (o 37,0%), mniej płacono za mąkę (o 5,3%) i za kaszę jęczmienną (o 3,1%). Zdecydowanie mniej płacono za mięso, w tym za mięso wołowe bez kości (o 6,9%), mięso wieprzowe z kością (o 6,1%), oraz za mięso wołowe z kością (o 4,9%). Wzrosła cena kurcząt (o 2,1%) i szynki wieprzowej gotowanej (o 0,8%). Cenę benzyny silnikowej bezołowiowej 95-oktanowej obniżono o 8,6%. Wzrosły ceny usług, w tym: wywóz nieczystości niesegregowanych (o 15,3%), podzelowanie obuwia męskiego (o 5,4%), podgrzanie wody (o 2,3%), bilet normalny na przejazd autobusem miejskim (o 1,5%).

Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014	
	w złotych			XII 2013 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,22	2,20	99,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,94	6,93	99,9
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	15,51	14,28	92,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,51	24,12	98,4
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,67	2,93	2,95	100,7
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,27	4,74	4,37	92,2
Cebula – za 1 kg	2,25	2,16	1,54	71,3
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,52	0,82	53,9
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	3,17	2,07	65,3
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,79	3,72	98,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl.	467,17	479,09	473,67	98,9
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	164,09	185,13	191,53	103,5
Proszek do prania – za 400 g	4,43	4,55	5,19	114,1
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	20,90	21,34	102,1
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,23	2,73	2,72	99,6
Bilet normalny do kina	15,23	17,30	17,86	103,2
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	69,63	83,97	87,45	104,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,94	1,94	1,98	102,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,28	6,78	6,92	102,1
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,24	15,20	14,27	93,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	20,54	23,71	23,91	100,8
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,53	2,96	3,03	102,4
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,18	4,94	4,42	89,5

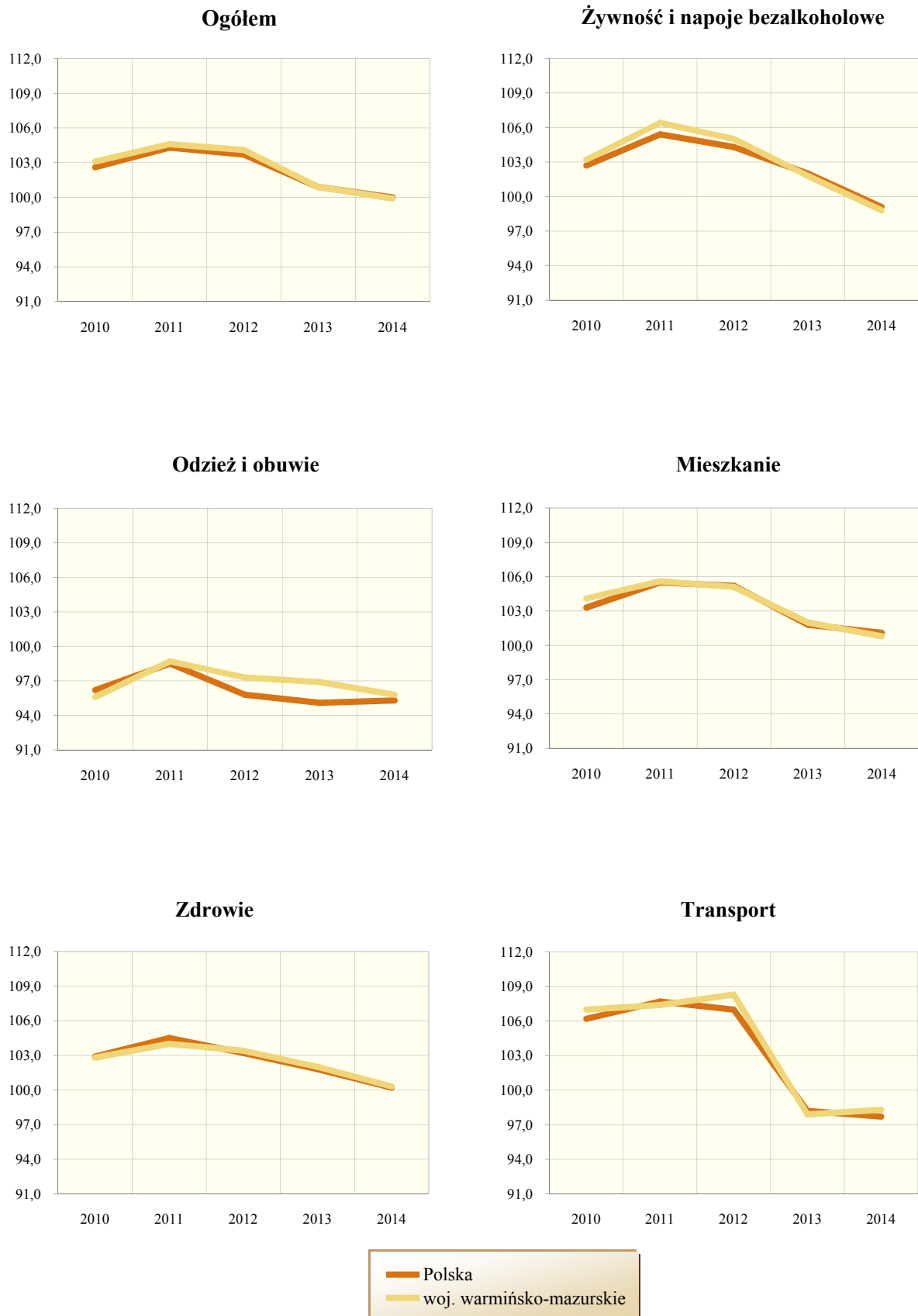
Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014	
	w złotych			2013 = 100
WARMIŃSKO-MAZURSKIE (dok.)				
Cebula – za 1 kg	2,07	2,28	1,66	72,8
Ziemniaki – za 1 kg	1,33	1,61	0,92	57,1
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,89	3,24	2,04	63,0
Sok jabłkowy – za 1 l	3,49	3,79	3,89	102,6
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	514,25	490,10	548,10	111,8
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	165,58	185,69	177,88	95,8
Proszek do prania – za 400 g	4,61	4,43	5,88	132,7
Ciepła woda – za 1 m ³	16,99	18,39	18,81	102,3
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim	2,10	2,65	2,69	101,5
Bilet normalny do kina	15,00	15,67	14,60	93,2
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	72,00	91,00	90,00	98,9

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Ceny w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.” – publikacja jednorazowa,
- „Ceny w województwie warmińsko-mazurskim” – opracowanie sygnalne dostępne co roku;
jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

Wyk. 34. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r.**
Analogiczny okres roku poprzedniego = 100

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Korzystne warunki pogodowe na jesieni 2013 r. sprzyjały sprawnemu dokończeniu sprzętu roślin. W sierpniu na obszarze całego województwa prowadzono uprawy późne, wykonywano podorywki oraz orki siewne, przygotowując pola pod zasiewy ozimin. Siewy rzepaku ozimego rozpoczęto w połowie miesiąca. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w drugiej dekadzie miesiąca pszenicy ozimej. Intensywne opady deszczu w drugiej połowie września przyczyniły się do dobrego uwilgotnienia gleby, co wpłynęło korzystnie na wschody ozimin.

Ciepła, słoneczna pogoda i umiarkowane opady w październiku sprzyjały dalszej wegetacji ozimin. Po okresie ochłodzenia, z niewielkimi, nocnymi przymrozkami na początku października, nastąpiło znaczne ocieplenie, które utrzymało się aż do końca miesiąca.

Utrzymująca się w listopadzie wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju zasianych ozimin. Opady atmosferyczne miały charakter umiarkowany, a przymrozki pojawiły się dopiero w ostatnich dniach listopada. Rośliny ozime w końcowej fazie jesiennego rozwoju były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione.

Przebieg pogody w okresie zimy nie stwarzał większego zagrożenia dla zimujących roślin. Lokalnie wystąpiły uszkodzenia roślin na wzniesieniach terenu pozbawionych okrywy śnieżnej, gdzie rośliny były narażone na działanie niskich temperatur i wysuszające wiatry. Często uszkodzenia nie kwalifikowały plantacji do zaorania. W drugiej i trzeciej dekadzie lutego 2014 r. wzrost średniej dobowej temperatury powietrza przyczynił się do wzmożenia procesów fizjologicznych roślin.

Ciepła i słoneczna pogoda w marcu sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleb. W pierwszej dekadzie marca rozpoczęto wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych i przystąpiono do siewów zbóż jarych i rzepaku. Wyjątkowo ciepła pogoda utrzymywała się prawie przez cały marzec. Dodatkowo temperatury stymulowały rozwój wegetacyjny roślin zbożowych, rzepaku, runi łąkowo-pastwiskowej, upraw sadowniczych oraz plantacji truskawek.

W pierwszej połowie kwietnia kontynuowano rozpoczęte w marcu siewy zbóż jarych. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca powszechnie sadzono ziemniaki, wysiewano buraki cukrowe i kukurydzę. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby w marcu i kwietniu było niewystarczające, na polach odczuwalna była susza glebowa.

W wyniku ochłodzenia występującego w pierwszej dekadzie maja, tempo wzrostu i rozwoju roślin uległo przejściowemu spowolnieniu. Fala przymrozków, które wystąpiły na początku miesiąca spowodowała znaczące straty głównie w uprawach sadowniczych, ale również przemarznięcia zbóż jarych, wczesnych ziemniaków i pąków kwiatowych truskawek.

Warunki pogodowe w czerwcu były bardzo zróżnicowane. Przez cały miesiąc okresy dość słonecznej pogody były co kilka dni przeplatane obfitymi opadami deszczu. Opady deszczu, miejscami dość obfite, spowodowały wylegnięcie łąnów zbóż, utrudniały prowadzenie chemicznej ochrony plantacji i dosuszanie siana.

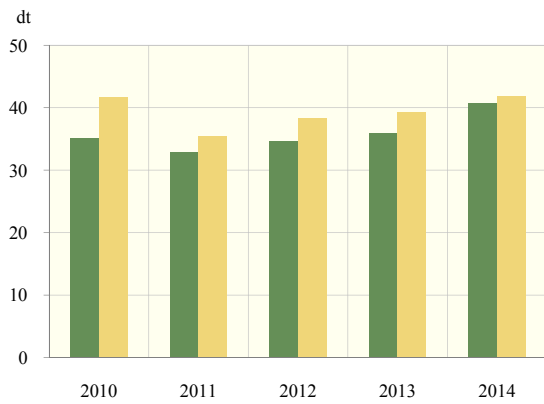
Słoneczna, upalna pogoda w lipcu sprzyjała dojrzewaniu rzepaku i zbóż. Żniwa rozpoczęto ok. 2 tygodnie wcześniej niż przed rokiem. Odbywały się one w sprzyjających warunkach pogodowych. Zebrane ziarno było suche i dobrej jakości. Ciepła, słoneczna i bezdeszczowa pogoda w większości dni września i prawie cały październik stwarzała dobre warunki dla zbioru roślin okopowych, motylkowych i pastewnych.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

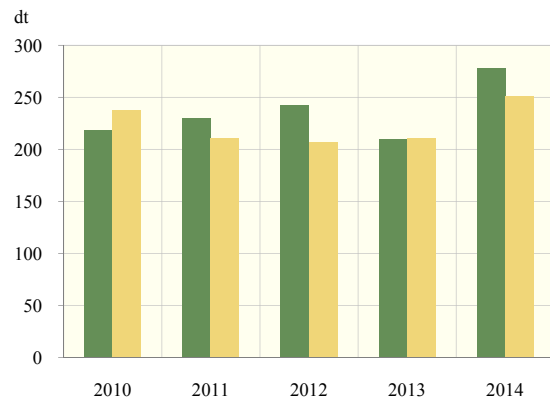
Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	35,9	40,8
rzepak i rzepik	23,6	29,1	34,4 ^a
ziemniaki ^b	219	210	278 ^a
buraki cukrowe	484	580	683 ^a
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^c w szt.:			
bydło	38,6	40,1	40,7
trzoda chlewna ^d	102,6	76,4	80,5
owce	1,8	1,7	1,5
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni).	1 031,5	845,4	892,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	79,67	68,36
ziarno żyta za 1 dt	42,12	55,36	53,34
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	64,45	51,99
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,20	5,96
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	5,39	4,82
mleko krowie za 1 l	1,07	1,36	1,37
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	97,50	84,97
ziarno żyta za 1 dt	48,58	72,89	63,91
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	100,22	100,19
prosię na chów za 1 szt.	130,20	169,56	164,52
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	41,7	39,4	41,8
rzepak i rzepik	20,9	27,3	30,3 ^a
ziemniaki ^b	238	211	251 ^a
buraki cukrowe	518	625	555 ^a
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^c w szt.:			
bydło	43,5	44,2	45,9
trzoda chlewna ^d	66,9	51,0	52,9
owce	1,1	1,3	1,0
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	302,6	326,6	347,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	61,17	78,77	69,78
ziarno żyta za 1 dt	44,03	55,64	52,60
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	56,26	52,63	53,40
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,27	5,98	5,76
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	4,01	5,36	4,86
mleko krowie za 1 l	1,10	1,39	1,39
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	61,18	94,43	89,37
ziarno żyta za 1 dt	42,63	68,78	63,19
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	107,40	105,42	113,52
prosię na chów za 1 szt.	158,04	174,95	163,36

^a Dane nieostateczne. ^b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^c W 2010 r. dane Po-wszechnego Spisu Rolnego. ^d W 2013 r. – stan w końcu lipca.

Wyk. 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

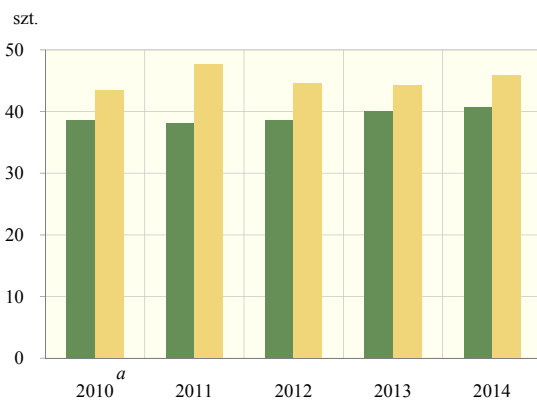

Wyk. 37. **Plony ziemniaków z 1 ha**

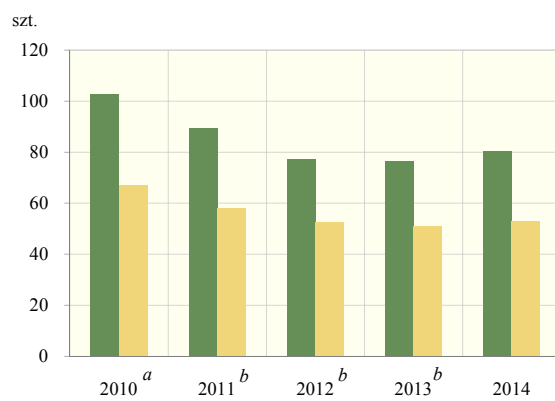

■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 38. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

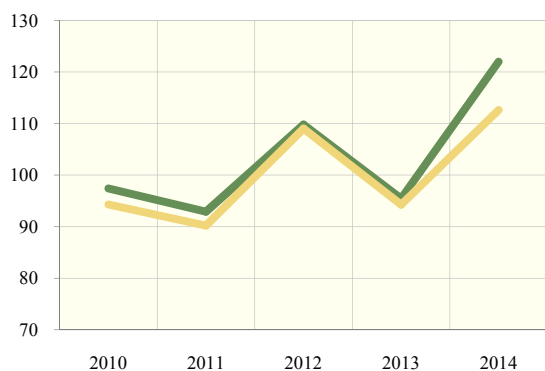
Wyk. 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

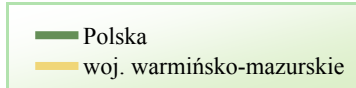
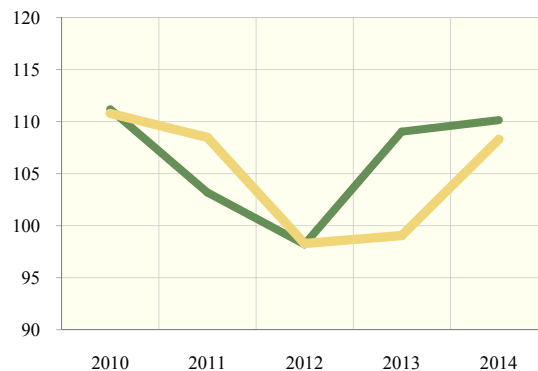
■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Stan w końcu lipca.

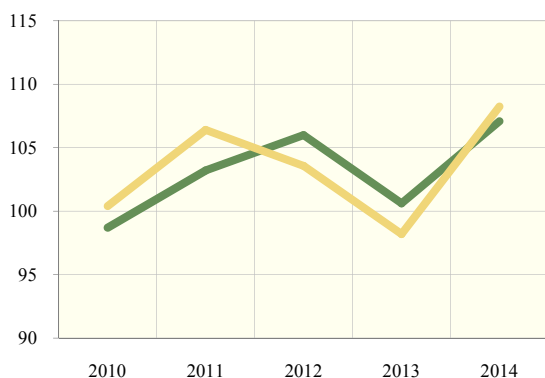
Wyk. 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

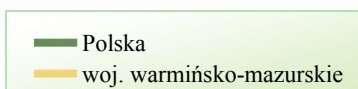
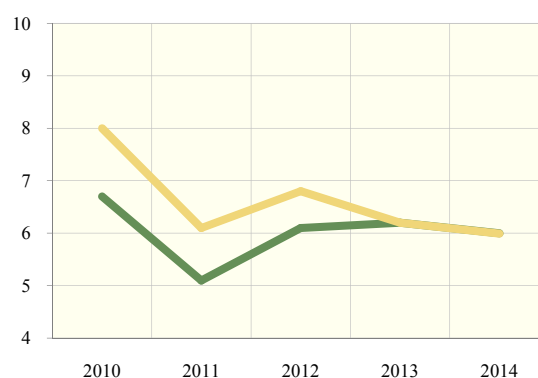
Wyk. 41. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem w wadze żywej**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 42. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 43. **Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia**

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim dzięki wyższemu plonowaniu zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, pomimo niższej powierzchni uprawy, uzyskano produkcję większą niż przed rokiem. Zbiory rzepaku i rzepiku były wyższe niż rok wcześniej. O wyższym poziomie ich produkcji zadecydowała większa powierzchnia uprawy i wyższe plonowanie niż było w 2013 r. Natomiast spadły zbiory ziemniaków w wyniku zmniejszenia areалу uprawy w odniesieniu do roku poprzedniego. Zwiększyły się zbiory buraków cukrowych, co było spowodowane zwiększeniem powierzchni tej uprawy w odniesieniu do 2013 r.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. wyniosła 352,7 tys. ha i była o 3,5% mniejsza niż w roku poprzednim oraz o 14,3% mniejsza w porównaniu z notowaną w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. osiągnęły poziom 41,8 dt z ha i zwiększyły się o 6,1% w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i w porównaniu do 2010 r. o 0,2%. W 2014 r. plony w województwie były o 2,5% wyższe w odniesieniu do średnich plonów w kraju. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. w województwie oszacowano na 1 475,2 tys. ton, czyli o 2,4% więcej niż przed rokiem i o 14,1% mniej niż w 2010 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2014 r. wyniosła 76,1 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 8,4%, a w stosunku do 2010 r. wzrosła o 10,4%. W omawianym roku plony wyniosły 30,3 dt z ha i były niższe od średniego poziomu w kraju o 11,7%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 11,0%, a w odniesieniu do 2010 r. były wyższe o 45,0%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w 2014 r. oszacowano na 230,4 tys. ton i były one większe o 20,3% od uzyskanych w 2013 r. oraz o 60,2% od notowanych w 2010 r.

W 2014 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 5,7 tys. ha (bez działek), czyli mniejszej o 55,7% niż w roku poprzednim i o 45,1% w porównaniu z 2010 r. W omawianym roku z 1 ha zebrano 251 dt ziemniaków, czyli o 19,0% więcej niż w poprzednim roku i o 5,4% niż cztery lata wcześniej. W odniesieniu do średnich w kraju uzyskane plony były niższe o 9,7%. Produkcja ziemniaków w województwie w 2014 r. wyniosła 143,7 tys. ton i na skutek zmniejszonej powierzchni była o 47,4% mniejsza od zbiorów z 2013 r., również w porównaniu z 2010 r. zbiory były niższe o 42,2% ze względu na znaczne zmniejszenie areálu uprawy.

Powierzchnia buraków cukrowych w 2014 r. były wyższa w porównaniu do roku wcześniejszego (o 13,5%), natomiast niższa w porównaniu do 2010 r. (o 8,5%). Niższe niż rok wcześniej plony (o 11,2%) nie wpłynęły jednak na obniżenie zbiorów w porównaniu do ubiegłorocznych. Zebrano 171,5 tys. t buraków cukrowych, tj. o 0,6% więcej niż w 2013 r. W odniesieniu do 2010 r. plony były wyższe o 7,1%, jednak nie zrównoważyły spadku powierzchni i w rezultacie zbiory były mniejsze o 2,1%.

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zmniejszenie stada owiec.

Według danych z badania reprezentacyjnego przeprowadzonego w czerwcu 2014 r., pogłowie bydła w województwie liczyło 457,8 tys. szt., co stanowiło 7,7% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do wyników z 2013 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 1,5% (w Polsce wzrosła o 1,0%). Natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 5,2% (w kraju – wzrost o 3,1%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

W 2014 r. w ogólnym pogłowie bydła 45,3% stanowiły krowy, w tym 86,9% – krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 41,9% i 93,2%). Niższy niż przeciętnie w Polsce udział krów mlecznych w stadzie bydła w województwie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję nie tylko mleka, ale i mięsa.

Pogłowie trzody chlewnej w czerwcu 2014 r. w województwie ukształtowało się na poziomie 528,0 tys. szt. (w tym 50,7 tys. szt., tj. 9,6% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 4,5%. W odniesieniu do stanu z lipca 2013 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 1,5% (w Polsce zanotowano wzrost o 5,0%). W porównaniu z 2010 r. spadek pogłowia wyniósł 21,2% (w kraju – spadek o 23,1%).

W 2014 r. stado owiec liczyło 10,3 tys. szt., co stanowiło 4,6% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie, podobnie jak w Polsce, spadło pogłowie owiec (odpowiednio spadek o 24,6% i o 10,7%). W odniesieniu do 2010 r. stado owiec w warmińsko-mazurskim zmniejszyło się o 4,3% (w kraju – spadek o 14,7%).

W 2014 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 7 220,4 tys. szt. i stanowiło 4,9% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie wzrosła o 5,8% (w kraju – wzrost o 4,3%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. pogłowie drobiu było mniejsze w województwie o 3,7%, a także w kraju o 15,8%.

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano wzrost skupu ziarna zbóż, żywca rzeźnego, ziemniaków ogółem i mleka.

W 2014 r. skupiono 765,4 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 7,8% skupu ogólnokrajowego. Począwszy od 2006 r. udział producentów z województwa warmińsko-mazurskiego w skupie w kraju stopniowo maleje. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 12,6% i w porównaniu z 2010 r. – wyższy o 4,4% (w kraju wzrost – odpowiednio o 22,0% i o 18,8%). W omawianym roku

w województwie skupiono 525,0 tys. ton pszenicy, tj. o 19,7% więcej niż w poprzednim roku i o 2,4% niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 81,1 tys. ton i zmniejszył się o 14,2% w odniesieniu do 2013 r. i o 3,9% w stosunku do 2010 r.

Skup ziemniaków ogółem w 2014 r. ukształtował się na poziomie 11,6 tys. ton, co stanowiło 0,7% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków ogółem o 19,3% i w porównaniu z 2010 r. o 26,6% (w kraju odnotowano wzrost o 16,9% w odniesieniu do poprzedniego roku i w stosunku do 2010 r. o 41,1%). Znacznie zmalał w ciągu roku udział ziemniaków jadalnych w ziemniakach skupionych ogółem (z 27,2% do 13,7%).

W omawianym roku skupiono 255,6 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej cieplej (wbc), co stanowiło 6,7% skupu ogólnokrajowego. W porównaniu do 2013 r. wielkość skupu wzrosła o 7,9%.

W 2014 r. skupiono 360,9 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 8,3% więcej niż przed rokiem i o 14,5% niż w 2010 r. W skali kraju zaobserwowano wzrost o 10,2% w odniesieniu do 2013 r. i o 21,7% w stosunku do stanu sprzed czterech lat.

W ciągu ostatniego roku skupiono 106,5 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 1,8% więcej niż w roku poprzednim i o 10,2% niż cztery lata wcześniej. Skup żywca wołowego (bez cieląt) ukształtował się na poziomie 29,4 tys. ton i był większy o 17,8% niż przed rokiem i o 19,7% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 224,1 tys. ton (co stanowiło 8,9% ogółu żywca drobiowego skupionego w kraju), czyli o 10,6% więcej niż w roku poprzednim i o 16,0% w porównaniu z 2010 r.

W 2014 r. skup mleka krowiego wyniósł 826,6 mln litrów (co stanowiło 8,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej o 8,2% niż przed rokiem i o 17,1% niż cztery lata wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost w odniesieniu do poprzedniego roku o 7,1% i w porównaniu z 2010 r. o 17,9%).

▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2014 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen ziemniaków w skupie i na targowiskach. Natomiast niższe były ceny zbóż, żywca rzeźnego oraz mleka.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2014 r. wyniosła 69,78 zł za 1 dt (w kraju – 68,36 zł) i była o 11,4% niższa niż przed rokiem, a w porównaniu z 2010 r. wyższa o 14,1%. Po tendencji wzrostowej w latach 2010–2012, zanotowano spadek cen zarówno w województwie, jak i w kraju. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 89,37 zł (w kraju – 84,97 zł), tj. mniej o 5,4% niż w roku poprzednim i o 46,1% więcej niż cztery lata wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

W 2014 r. cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 52,60 zł za dt (w kraju – 53,34 zł), tj. o 5,5% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2013 r. i o 19,5% wyższym niż w 2010 r. Od 2012 r. zanotowano spadek cen zarówno w kraju, jak i w województwie. W obrocie targowiskowym cena żyta wyniosła 63,19 zł (w Polsce 63,91 zł) i była niższa od ubiegłorocznej o 8,1%, natomiast w porównaniu do 2010 r. wyższa o 48,2%.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2014 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie płacono 53,40 zł za dt (w kraju – 51,99 zł), tj. o 1,5% więcej niż przed rokiem, natomiast o 5,1% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) ukształtowała się na poziomie 113,52 zł za dt (w Polsce – 100,19 zł), tj. o 7,7% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2013 r. i o 5,7% wyższym niż w 2010 r. Drugi z kolei rok w województwie notowano wzrost cen ziemniaków w porównaniu z rokiem poprzednim.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,76 zł za kg (w kraju – 5,96 zł), tj. zmniejszyła się o 3,7% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. była wyższa o 34,7%. Po tendencji wzrostowej utrzymującej się w latach 2008–2012, od 2013 r. utrzymał się spadek cen zarówno w województwie, jak i w kraju.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,86 zł za kg (w kraju – 4,82 zł), tj. o 9,2% niższą niż w 2013 r. i o 21,2% wyższą w porównaniu z zanotowaną cztery lata wcześniej.

W 2014 r. pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia i to zarówno w porównaniu do roku poprzedniego, jaki i do 2010. Ukształtowała się ona na poziomie 6,0 (wobec 6,2 w 2013 r. i 8,0 w 2010 r.). W kraju relacja wyniosła 6,0 (wobec 6,2 w 2013 r. i 6,7 w 2010 r.). W warmińsko-mazurskim po pogorszeniu relacji w latach 2010–2011, w 2012 r. odnotowano jej poprawę, a od 2013 r. ponownie pogorszenie.

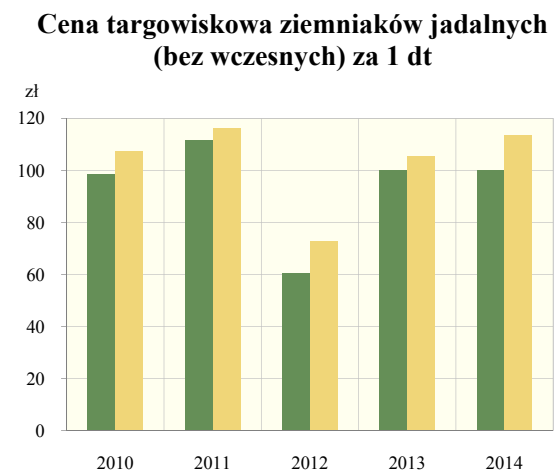
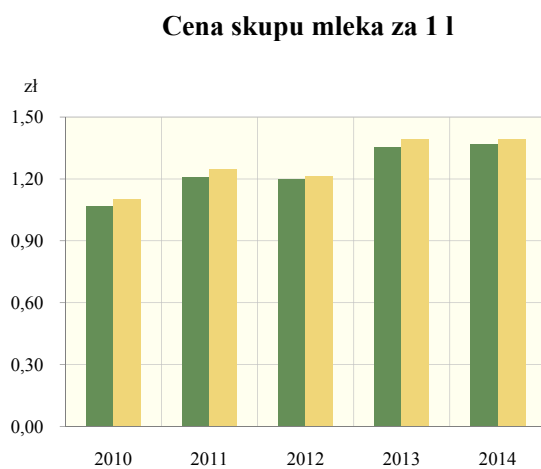
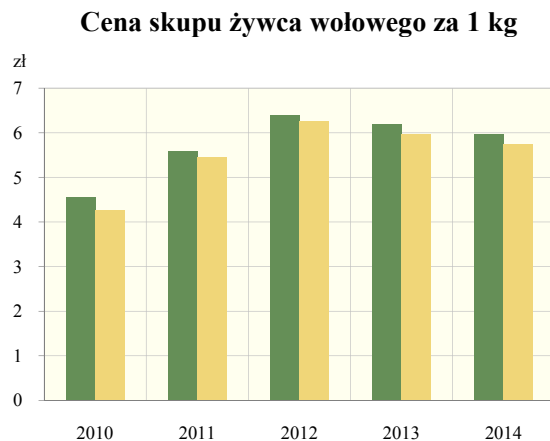
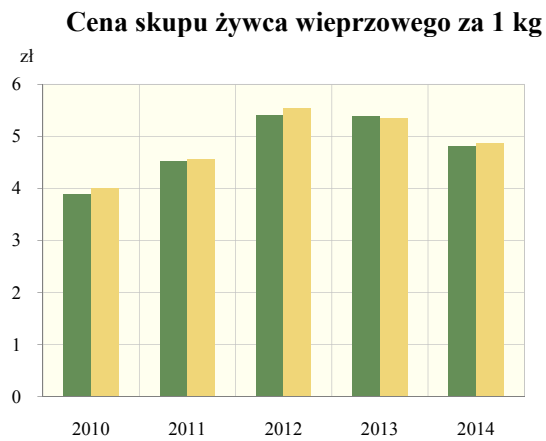
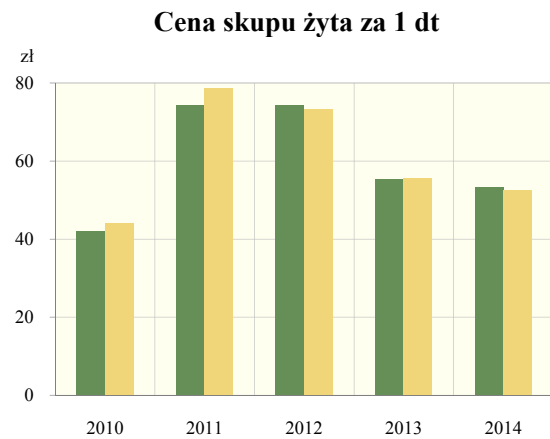
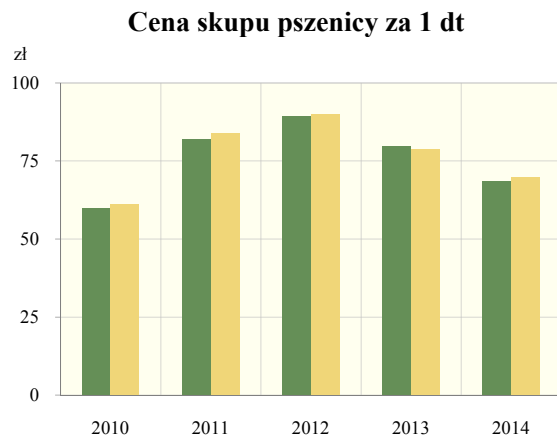
W 2014 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,35 zł za kg (w kraju – 4,08 zł) i była niższa o 0,9% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku, natomiast o 25,2% wyższa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,39 zł (w kraju – średnio 1,37 zł), tj. mniej o 0,2% niż przed rokiem i o 26,1% więcej niż cztery lata wcześniej. Po wzroście cen w 2013 r., nastąpił ich nieznaczny spadek w województwie.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

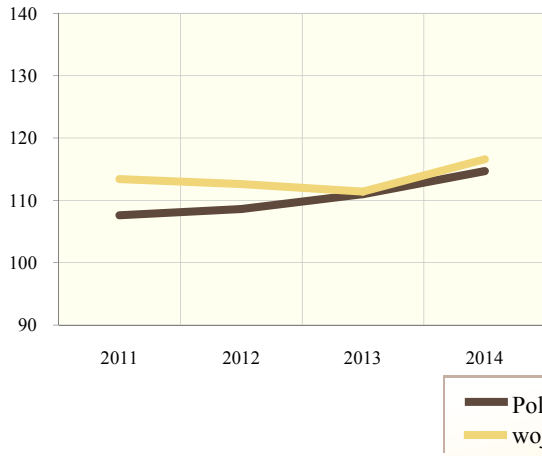
W województwie warmińsko-mazurskim w 2013 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała niższa wartość produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. W skali roku zanotowano także spadek produkcji zwierzęcej końcowej i towarowej. Natomiast wzrosła wartość produkcji roślinnej końcowej i towarowej.

Wyk. 44. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

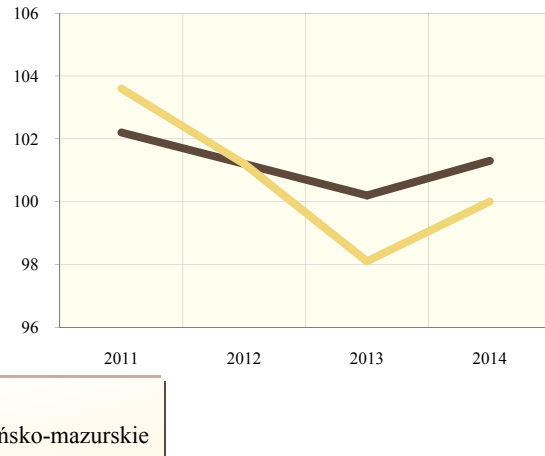

Polska
 woj. warmińsko-mazurskie

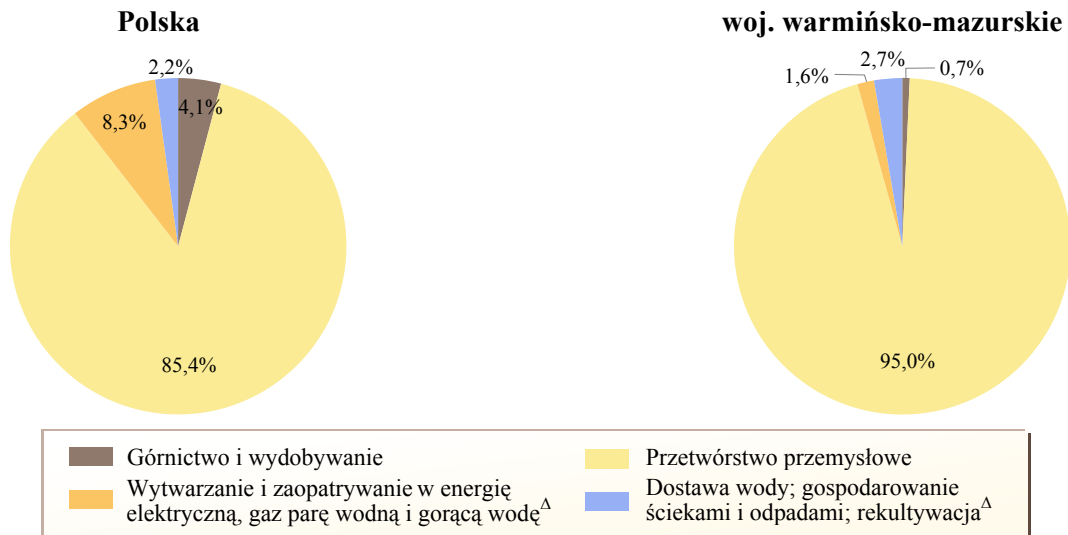
Wyk. 45. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2010 = 100**

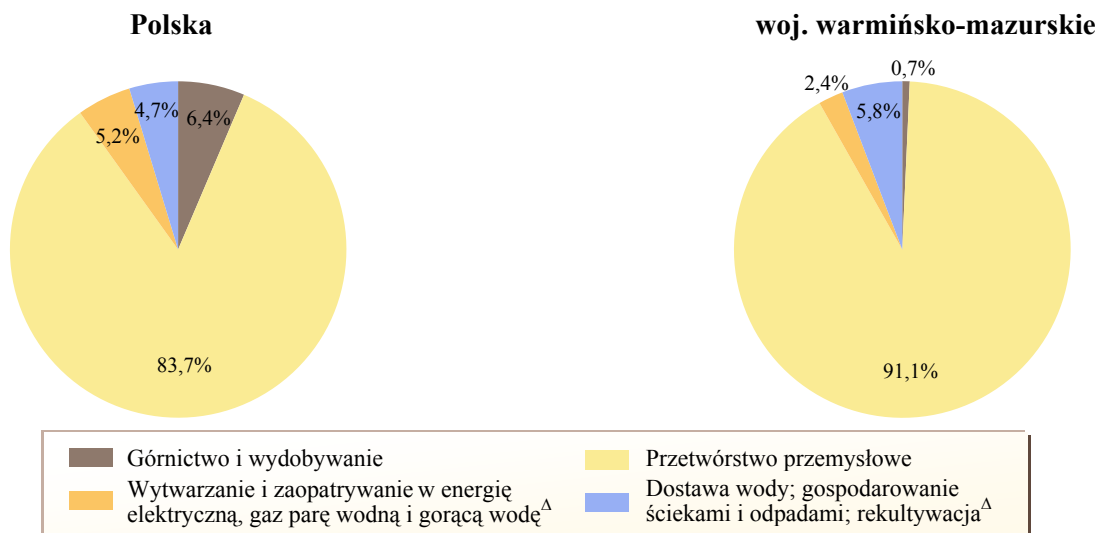
Wyk. 46. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2010 = 100**

Wyk. 47. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2014 r. (ceny bieżące)**

Wyk. 48. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2014 r.**

W 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek produkcji globalnej o 5,5%, o czym zdecydowała przede wszystkim niższa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca (o 8,8%), ale także i roślinna (o 1,4%). W analizowanym roku udział województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,2% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,5%, a zwierzęcej – 6,0%.

W 2013 r. w strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja zwierzęca. Jej udział w produkcji globalnej województwa wyniósł 53,6%. W kraju natomiast przeważała produkcja roślinna i jej udział w produkcji globalnej wyniósł 53,9%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 5,5%), przy spadku (o 9,4%) produkcji zwierzęcej i wzroście wartości produkcji roślinnej (o 3,0%).

W 2013 r. udział województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej wyniósł 5,1%, a towarowej 5,3%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcą rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim w 2013 r. 35,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 64,9%. Wartość produkcji końcowej w 2013 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 4,5% niższa, wskutek spadku o 9,0% produkcji zwierzęcej, przy wzroście produkcji roślinnej o 5,1%.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał;
- „Rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim” – publikacja dostępna co 2-3 lata; jak również w Banku Danych Lokalnych.

PRZEMYSŁ

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wystąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Tempo wzrostu ulegało stopniowemu spadkowi w kolejnych kwartalnych okresach narastających. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła wydajność pracy¹, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2014 r. w województwie osiągnęła wartość 27 943,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 4,7% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 16,6% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju sprzedaż produkcji w stosunku do 2013 r. zwiększyła się o 3,3%. Dynamika produkcji sprzedanej stopniowo malała w kolejnych kwartalnych okresach narastających. Po notowanym w I kwartale 2014 r. wzroście produkcji sprzedanej przemysłu o 6,2% w skali roku, w kolejnych okresach nara-

*Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:*

- *wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

stających zaobserwowano – w I półroczu wzrost o 5,4%, a w okresie trzech kwartałów o 4,7%. Sprzedaż produkcji przemysłowej województwa stanowiła 2,4% sprzedaży krajowej.

Znaczący udział w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim miała produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 26 553,1 mln zł.

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 18. Przemysł

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945 306,9	1 148 985,4	1 166 591,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,5	85,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2 442,2	2 446,1	2 472,9
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	21 921,4	27 241,6	27 943,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	94,7	95,2	95,0
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	77,6	76,1	77,6
m. OLSZTYN			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	5 449,4	6 945,3	6 799,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	94,7	95,7	95,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,2	11,7	11,0

Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym (o 4,7%). Udział przetwórstwa przemysłowego w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wyniósł 95,0% (w kraju 85,4%).

W analizowanym okresie wyższy niż w ub. roku poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 16 (spośród 22 występujących w województwie) działach przetwórstwa przemysłowego. Wyższa niż przed rokiem była (w cenach stałych) produkcja m.in.: pojazdów samochodowych, przyczep i naczep^Δ (wzrost o 16,0%), maszyn i urządzeń^Δ (o 14,4%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny^Δ (o 12,3%), mebli (o 8,8%). Produkcja artykułów spożywczych, której udział w przetwórstwie przemysłowym był w województwie największy (stanowił 38,9%) wzrosła o 3,9%. Spadek sprzedaży zanotowano m.in. w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 3,8%), produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 2,9%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim (ceny stałe)**

Sekcje i działy	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	95,7	96,5	98,8	98,9	106,2	105,4	104,7	104,7
Górnictwo i wydobywanie	74,0	69,9	74,6	71,0	169,8	128,5	114,3	106,2
Przetwórstwo przemysłowe	95,3	96,4	98,7	99,1	106,5	105,5	104,8	104,7
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	94,2	92,5	96,3	96,9	103,7	104,4	104,3	103,9
Produkcja wyrobów tekstylnych	95,1	104,1	108,2	107,8	127,1	130,2	129,5	128,8
Produkcja odzieży	111,6	121,0	125,1	123,4	114,7	109,3	108,0	110,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	96,4	101,1	100,9	102,3	108,7	109,6	112,5	112,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	113,1	113,8	112,0	113,8	105,0	107,7	109,4	108,7
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	96,3	94,8	93,6	91,6	96,7	97,5	98,3	96,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	98,7	96,8	99,4	103,4	114,4	107,9	102,7	100,6
Produkcja metali	90,7	93,2	97,5	116,3	108,8	109,3	112,5	106,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..	101,3	103,4	106,5	103,3	118,6	115,4	113,5	113,5
Produkcja urządzeń elektrycznych	108,4	104,7	104,7	103,9	102,0	105,7	107,4	106,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	81,6	71,4	75,7	79,5	98,7	117,9	108,3	114,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..	80,2	80,1	94,7	97,4	162,8	150,1	121,7	116,0
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	102,2	100,5	99,2	97,9	87,7	90,3	94,4	97,1
Produkcja mebli	93,7	100,1	103,5	103,9	110,5	110,5	109,6	108,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	101,8	98,1	99,1	93,7	85,1	90,2	90,7	96,6
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	112,1	110,0	110,6	108,3	107,5	109,0	107,8	110,1

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia (o 2,0%, w kraju o 1,1%). Przeciętne zatrudnienie w województwie utrzymało poziom z 2010 r. (w kraju wzrost o 1,3%).

W 2014 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 77,6 tys. osób i stanowiło 3,1% przeciętnego zatrudnienia przemysłu krajowego. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano w województwie wzrost zatrudnienia we wszystkich sekcjach. W górnictwie i wydobywaniu – o 6,9%, dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji^Δ – o 4,1%, przetwórstwie przemysłowym – o 1,9% i wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ – o 0,7%.

Wydajność pracy w przemyśle w 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 360,1 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 2,6% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem (w kraju wzrost o 2,2%).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

BUDOWNICTWO

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim produkcja sprzedana budownictwa wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Większa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie wystąpił wzrost wydajności pracy¹ w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 3 446,7 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 11,9% (w skali kraju wzrost odpowiednio o 7,0%). Produkcja sprzedana budownictwa w województwie stanowiła 1,9% sprzedaży krajowej w tej sekcji.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

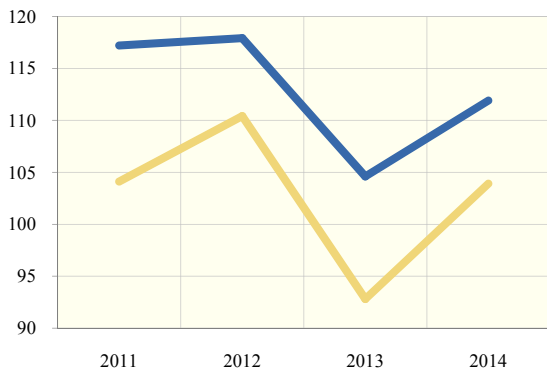
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 20. **Budownictwo**

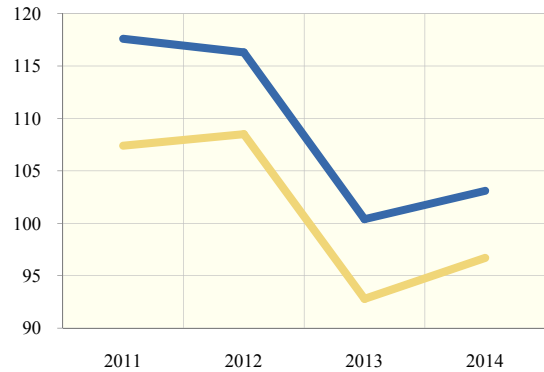
Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160 403,9	167 771,8	179 569,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	49,4	47,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	444,2	409,9
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	3 317,4	3 079,7	3 446,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	66,0	65,9	61,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	14,1	13,1	12,0
m. OLSZTYN			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1 100,8	999,3	1 125,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	57,5	54,7	52,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	4,5	3,1	2,8

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

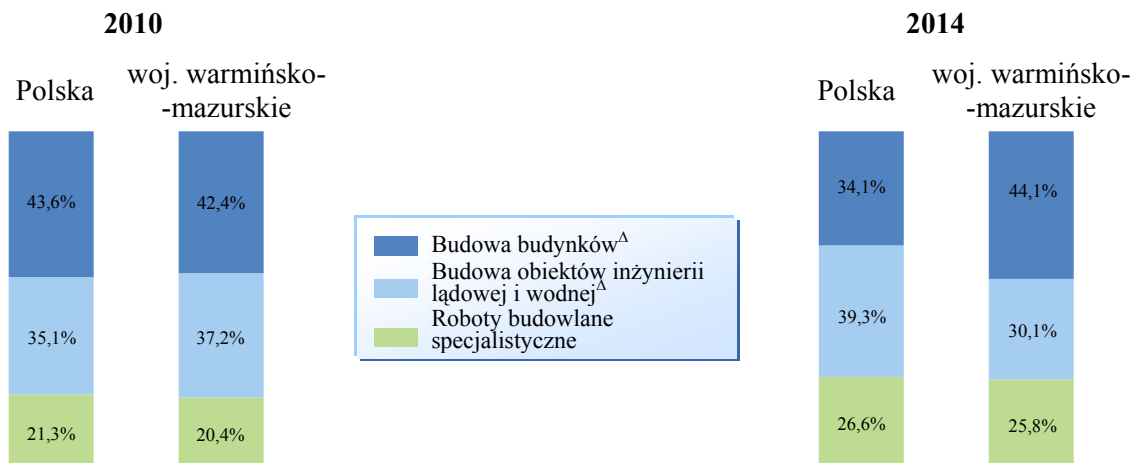
Wyk. 49. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2010 = 100

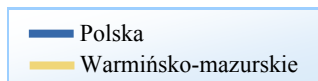
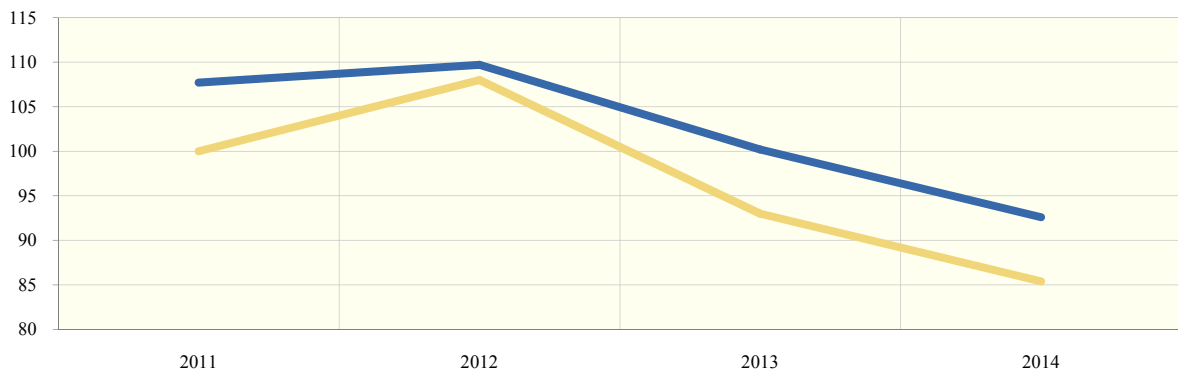
Wyk. 50. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2010 = 100

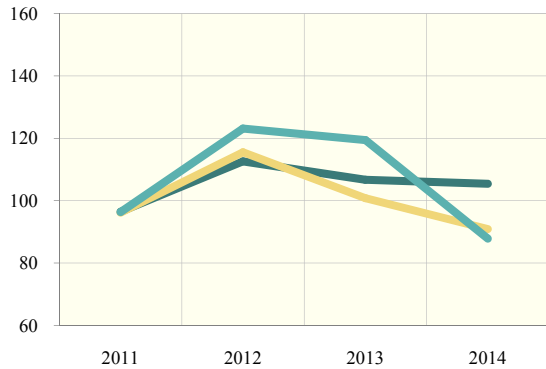
Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**

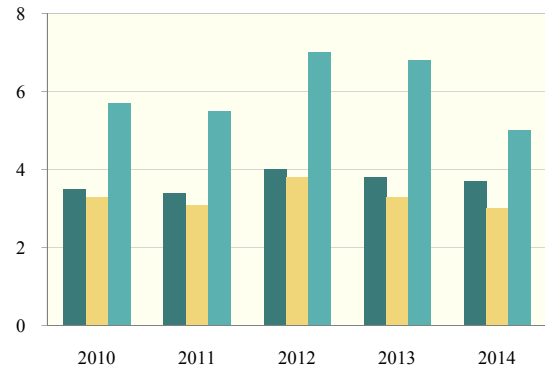
Wyk. 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2010 = 100

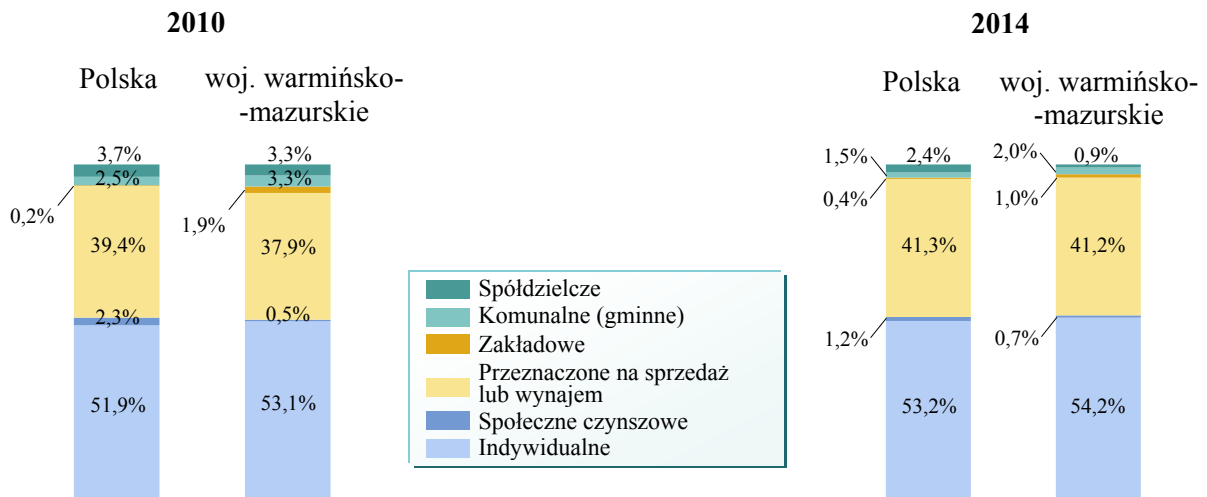
Wyk. 53. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

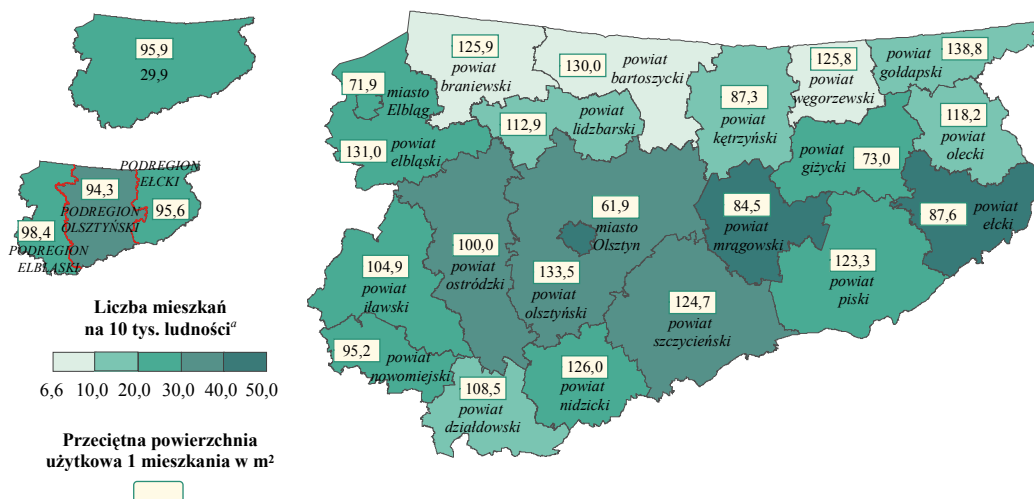
Wyk. 54. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności**

Wyk. 55. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 56. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim według podregionów i powiatów w 2014 r.**

^a Ludność według stanu w dniu 30 VI.

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2 114,1 mln zł (61,3% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 4,1% (w kraju wzrost o 2,6%). Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w województwie stanowiła 2,5% produkcji krajowej.

Tabl. 21. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie warmińsko-mazurskim (ceny bieżące)**

Działy	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	89,8	85,3	83,0	85,5	120,6	104,4	107,5	104,1
Budowa budynków ^Δ	85,3	96,5	93,0	88,0	142,8	107,3	111,6	110,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	120,1	86,3	82,8	92,5	94,0	83,2	96,9	90,9
Roboty budowlane specjali- styczne	72,0	67,3	69,2	73,9	115,6	126,4	113,8	112,2

Pod względem wielkości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej znaczący udział posiadały podmioty, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (44,1% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2014 r.). Ich produkcja w analizowanym okresie była o 10,5% wyższa niż rok wcześniej, a w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 25,8%) o 12,2%. W podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 30,1%) produkcja zmniejszyła się o 9,1%.

W 2014 r. wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 7,9% i o 7,7% w skali kraju).

Wydajność pracy w budownictwie w 2014 r. w województwie ukształtowała się na poziomie 286,5 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 21,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Wzrosła natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

W 2014 r. w województwie oddano do użytkowania 4 325 mieszkań, tj. o 9,8% mniej niż przed rokiem (o 9,1% mniej niż w 2010 r.). W kraju notowano spadek o 1,4% (wzrost o 5,4% w porównaniu z 2010 r.). Mieszkania oddane do użytkowania na terenie województwa stanowiły 3,0% efektów krajowych (w 2013 r. – 3,3%, w 2010 r. – 3,5%).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 22. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	3,5	3,8	3,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	104,6	100,9
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia na 1 000 ludności	4,5	3,6	4,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1 000 ludności .	4,1	3,3	3,8
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	3,3	3,3	3,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	96,2	97,7	95,9
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia na 1 000 ludności	4,3	2,6	3,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1 000 ludności .	2,8	2,2	2,6
m. OLSZTYN			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 ludności	5,7	6,8	5,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	65,9	60,7	61,9
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia na 1 000 ludności	8,2	1,7	2,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1 000 ludności .	3,8	1,8	3,7

W 2014 r. wzrost liczby oddanych mieszkań w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano tylko w budownictwie zakładowym (o 18,9%, przy udziale 1,0%). W pozostałych formach budownictwa oddano mniej mieszkań niż w 2013 r. W budownictwie spółdzielczym wystąpił spadek o 33,9% (przy udziale 0,9%), komunalnym o 18,5% (przy udziale 2,0%), indywidualnym o 12,8% (przy udziale 54,2%) i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem o 6,5% (przy udziale 41,2%). W budownictwie społecznym czynszowym w 2014 r. udział oddanych do użytkowania mieszkań wyniósł 0,7% (w 2013 r. nie oddano do użytkowania żadnego mieszkania). Najwięcej mieszkań do użytkowania oddano w Olsztynie (873) i powiecie olsztyńskim (471), najmniej natomiast w powiatach węgorzewskim (22) i braniewskim (28). Mieszkania oddane w Olsztynie stanowiły 20,2% mieszkań oddanych w województwie.

Tabl. 23. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim**

Formy budownictwa	2013				2014			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	4 797	100,0	87,3	97,7	4 325	100,0	90,2	95,9
Spółdzielcze	56	1,2	32,9	71,9	37	0,9	66,1	41,4
Komunalne (gminne)	108	2,3	3-krotnie	39,0	88	2,0	81,5	41,0
Zakładowe	37	0,8	22,0	79,8	44	1,0	118,9	68,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1 909	39,8	88,1	52,3	1 784	41,2	93,5	55,1
Spółeczne czynszowe	-	-	x	-	28	0,7	x	41,6
Indywidualne	2 687	56,0	91,1	133,2	2 344	54,2	87,2	131,0

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. wyniosła 95,9 m² (w kraju – 100,9 m²) i zmniejszyła się o 1,8 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju spadła o 3,7 m²).

W porównaniu z 2010 r. uległa ona zmniejszeniu o 0,3 m² (w kraju zmniejszyła się o 5,2 m²).

Mieszkania o największej średniej powierzchni użytkowej zostały wybudowane w budownictwie indywidualnym (przeciętna powierzchnia użytkowa – 131,0 m²), a najmniejsze – w budownictwie komunalnym (41,0 m²).

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. największe mieszkania oddano w powiatach: gołdapskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 138,8 m²), olsztyńskim (133,5 m²), elbląskim (131,0 m²), a najmniejsze – w Olsztynie (61,9 m²), Elblągu (71,9 m²) i powiecie giżyckim (73,0 m²).

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia wyniosła 4 273, tj. o 14,2% więcej niż rok wcześniej i o 31,0% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 13,0% w stosunku do roku poprzedniego i spadek o 10,4% w odniesieniu do 2010 r.). Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia w województwie stanowiły 2,7% ogółu mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia w kraju (w 2013 r. – 2,7%, w 2010 r. – 3,5%).

W województwie warmińsko-mazurskim w 2014 r. najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (54,4% ogółu) oraz budującym mieszkania z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (43,5%). Liczba mieszkań, na budowę których uzyskali pozwolenia inwestorzy indywidualni zmniejszyła się w skali roku o 0,6%. Spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia odnotowano także w budownictwie komunalnym (o 80,7%) i spółdzielczym (o 66,7%). Więcej pozwoleń na budowę mieszkań niż w ubiegłym roku uzyskano w budownictwie zakładowym (wzrost 13,8-krotny) oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 42,0%).

Tabl. 24. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie warmińsko-mazurskim**

Formy budownictwa	2013			2014		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = = 100
O g ó ł e m	3 743	100,0	69,9	4 273	100,0	114,2
Spółdzielcze	36	1,0	3-krotnie	12	0,3	33,3
Komunalne (gminne)	57	1,5	46,0	11	0,3	19,3
Zakładowe	5	0,1	10,2	69	1,6	13,8-krotnie
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1 308	34,9	54,6	1 858	43,5	142,0
Indywidualne	2 337	62,4	84,4	2 323	54,4	99,4

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia zanotowano w piętnastu powiatach województwa, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w powiatach braniewskim (4,4-krotny) i lidzbarskim (4-krotny). W sześciu powiatach województwa wystąpił spadek uzyskanych pozwoleń. Największy spadek zaobserwowano w powiatach kętrzyńskim (o 75,9%) i węgorzewskim (o 64,2%). Pozwolenia wydane w Olsztynie stanowiły 8,4% ogółu pozwoleń wydanych na budowę mieszkań w województwie.

W 2014 r. rozpoczęto budowę 3 763 mieszkań, tj. o 19,2% więcej niż w 2013 r. (w skali kraju wzrost wyniósł 16,3%). W porównaniu do 2010 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zmniejszyła się w województwie o 6,9% (w kraju – o 6,3%). Mieszkania, których budowę rozpoczęto na terenie województwa stanowiły 2,5% rozpoczętych w kraju (w 2013 r. – 2,5%, w 2010 r. – 2,6%).

W regionie w 2014 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 2 029, tj. o 6,3% mniej niż rok wcześniej oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 1 634, tj. o 102,5% więcej.

W województwie warmińsko-mazurskim w odniesieniu do 2013 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w trzynastu powiatach, najwyższy – w powiecie braniewskim (wzrost 4,2-krotny). Spadek mieszkań rozpoczętych wystąpił w ośmiu powiatach województwa, najwyższy – w powiatach giżyckim (spadek o 58,1%) i szczycieńskim (o 45,5%). Spośród mieszkań, których budowę rozpoczęto w województwie warmińsko-mazurskim 17,4% stanowiły mieszkania, których budowę rozpoczęto w Olsztynie.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie warmińsko-mazurskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku;

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim, w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrosła zarówno sprzedaż detaliczna, jak i hurtowa.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2014 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 5,0% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 3,3% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	102,3	103,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	110,8	101,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	93,9	95,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,6	104,9
Pozostała sprzedaż detaliczna			
w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,9	106,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny .	117,2	109,7	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	107,9	111,9
Meble, RTV, AGD	123,0	105,6	101,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż			
w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	100,7	104,4
Pozostałe	95,9	96,8	103,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
O g ó ł e m	104,5	97,7	105,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	98,4	108,9	103,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	121,6	68,3	101,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	98,9	101,3	103,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny .	100,6	118,4	105,4
Włókno, odzież, obuwie	114,9	97,4	118,8
Meble, RTV, AGD	91,5	94,2	114,4

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	201	2014
	rok poprzedni = 100		
WARMIŃSKO-MAZURSKIE (dok.)			
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	122,6	97,9	120,2
Pozostałe	107,8	100,3	101,1

^a Patrz notka *a* na str. 82.

W województwie warmińsko-mazurskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2014 r. notowano wzrost dynamiki ogółem sprzedaży detalicznej towarów w skali roku. W odniesieniu do 2013 r. wzrost dynamiki odnotowano we wszystkich grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw. Wzrost sprzedaży uzyskano m.in. w sprzedaży: prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 20,2%), włókna, odzieży, obuwia (o 18,8%), mebli, RTV, AGD (o 14,4%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2014 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zajmujące się handlem pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (23,8%), przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (23,2%) oraz zgrupowane w kategorii „pozostałe” (22,9%).

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie warmińsko-mazurskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2013				2014			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	90,8	95,5	94,6	97,7	111,0	111,4	109,1	105,0
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	100,1	102,5	104,9	108,9	115,8	119,8	113,1	103,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	66,1	63,5	63,2	68,3	108,5	116,9	111,8	101,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	91,3	100,7	101,6	101,3	104,8	106,3	103,9	103,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	120,5	116,9	113,3	118,4	111,6	116,3	109,8	105,4
Włókno, odzież, obuwie	110,1	105,8	93,4	97,4	117,7	117,7	120,9	118,8
Meble, RTV, AGD	71,9	75,4	80,5	94,2	123,1	119,5	116,3	114,4
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	89,5	98,7	96,9	97,9	124,0	119,8	117,3	120,2
Pozostałe	92,3	102,4	99,5	100,3	106,5	100,5	103,3	101,1

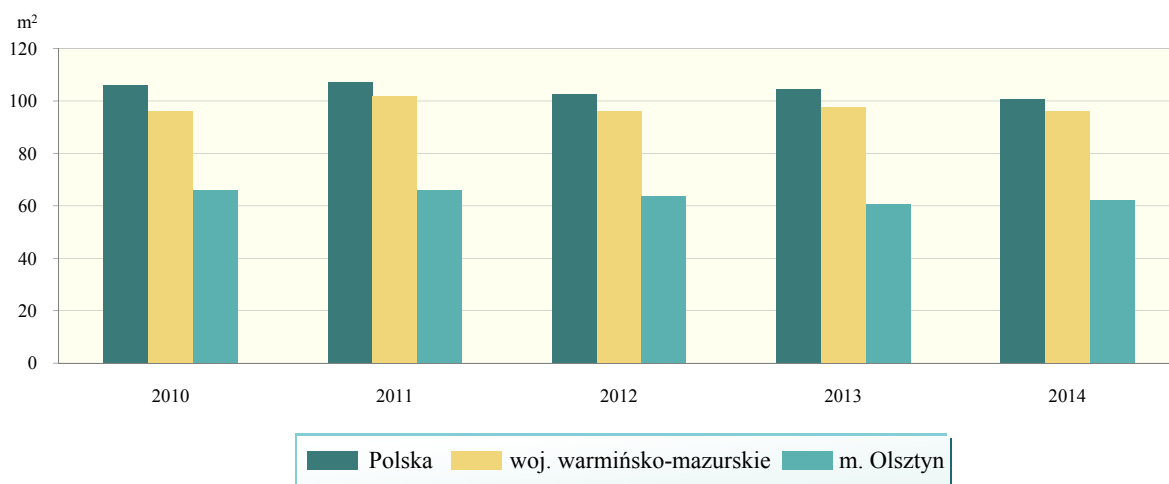
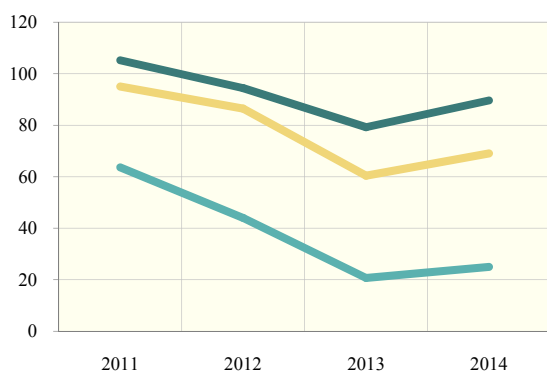
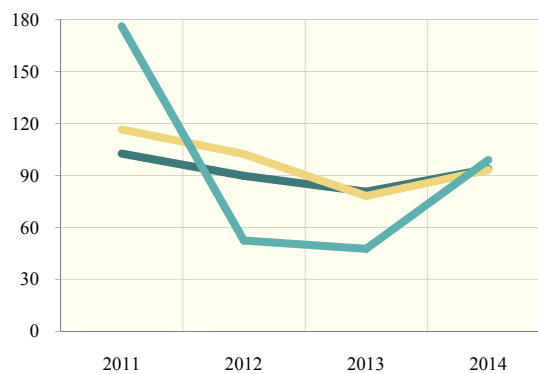
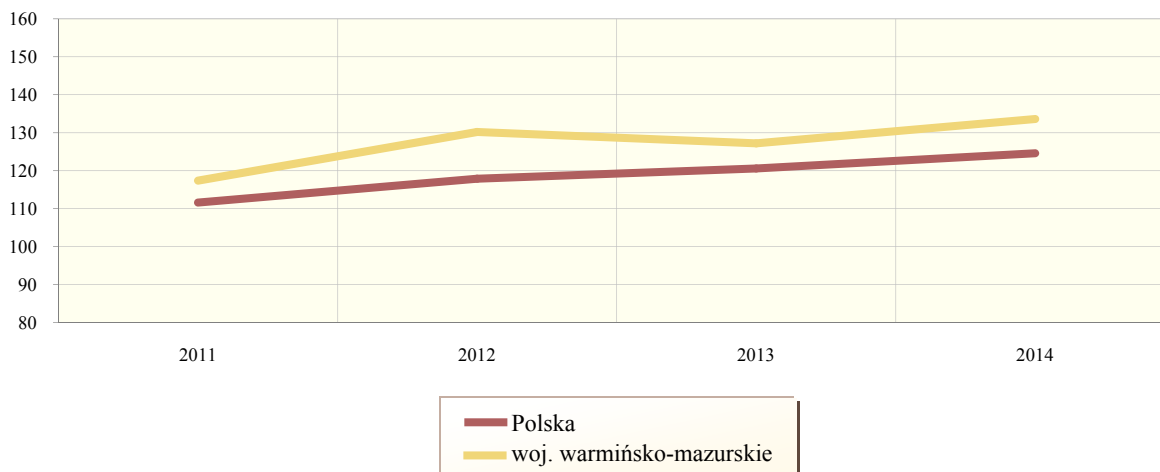
^a Patrz notka *a* do tabl. 25 na str. 82.

W 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) wzrosła o 10,9% w odniesieniu do 2013 r. Sprzedaż hurtowa w jednostkach

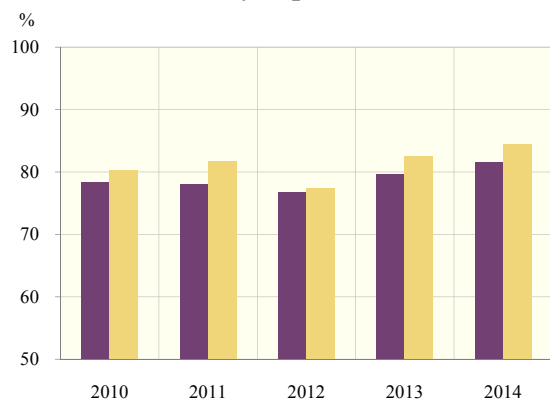
handlowych była o 6,5% większa od poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 3,4%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 0,7% niż w 2013 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 0,4%). W regionie w skali roku znacznie zwiększyła się wartość sprzedaży hurtowej produktów rolnych i żywych zwierząt (o 36,4%) oraz narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 23,4%). Spadek sprzedaży odnotowano m.in. w sprzedaży hurtowej AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 13,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

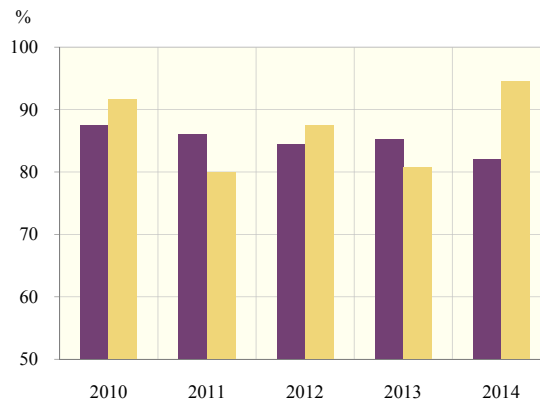
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał.
 - „Rynek wewnętrzny w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007–2012” – publikacja dostępna co 5-6 lat.
-

Wyk. 57. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**Wyk. 58. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**
2010 = 100Wyk. 59. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100Wyk. 60. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

Wyk. 61. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

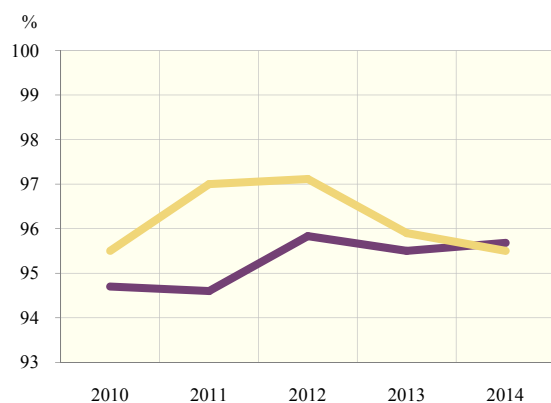

Wyk. 62. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

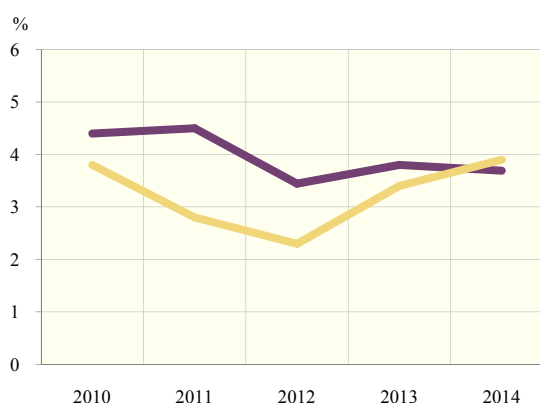

■ Polska
■ woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 63. **Wskaźnik poziomu kosztów**

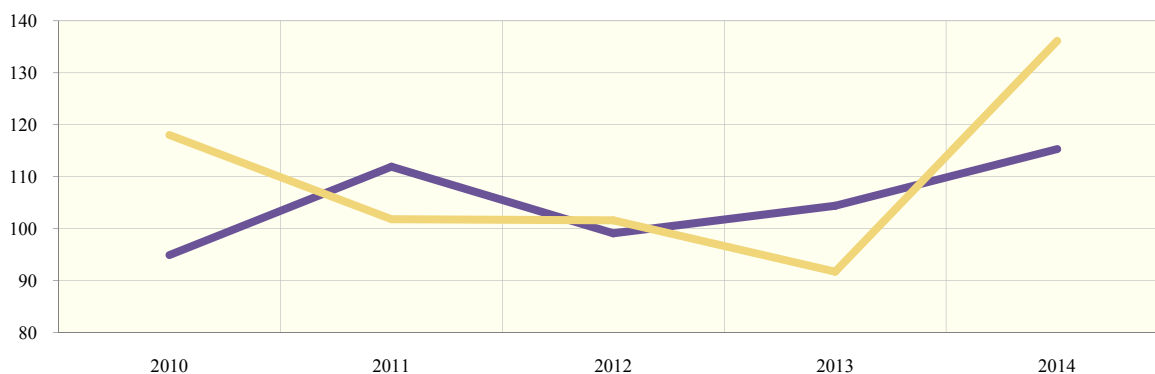

Wyk. 64. **Wskaźnik rentowności obrotu netto**

— Polska
— woj. warmińsko-mazurskie

Wyk. 65. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

— Polska
— woj. warmińsko-mazurskie

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

2014 r. był drugim z kolei rokiem, w którym wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie warmińsko-mazurskim uległy poprawie w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był szybszy niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Korzystniejsze niż przed rokiem były również inne podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

Wyniki finansowe uzyskane w 2014 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie warmińsko-mazurskim były lepsze zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i z 2010 r. W kraju wyniki finansowe brutto i netto uzyskane w 2014 r. były słabsze od zanotowanych w 2013 r.

*Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).*

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- *koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;*
- *pozostałe koszty operacyjne;*
- *koszty finansowe.*

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 33 264,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 4,1% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 31 754,2 mln zł i wzrosły o 3,5%. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był szybszy niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku z 95,9% do 95,5% (w kraju zanotowano jego pogorszenie z 95,5% do 95,7%). W omawianym okresie poprawiły się również wszystkie wyniki finansowe. W kraju odnotowano poprawę wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik

W 2014 r. zysk netto wykazało 84,4% badanych przedsiębiorstw, wobec 82,6% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem wzrósł z 80,7% w 2013 r. do 94,6%.

Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

zdarzeń nadzwyczajnych w stosunku do poprzedniego roku oraz pogorszenie się wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, operacjach finansowych, działalności gospodarczej oraz wynik finansowy brutto i netto.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim osiągnęły wartość 32 578,9 mln zł (wzrost o 3,7% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 31 075,0 mln zł (wzrost odpowiednio o 3,5%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 1 503,9 mln zł) był o 7,7% wyższy niż przed rokiem, przy poprawie wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 199,9 mln zł w 2013 r. do 301,8 mln zł w 2014 r.) oraz przy zmniejszeniu strat na operacjach finansowych (z minus 300,5 mln zł do minus 295,4 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 16,6% wyższy od zanotowanego w roku poprzednim (wyniósł 1 510,3 mln zł). Po uwzględnieniu zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie 14,2 mln zł wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1 524,5 mln zł, tj. o 17,8% większą niż w 2013 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1 286,9 mln zł i poprawił się o 18,3% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Wskaźniki:

- *wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;*
- *wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;*
- *wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;*
- *wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;*
- *wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;*
- *wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.*

W badanych przedsiębiorstwach odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Poprawiły się wskaźniki rentowności – ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,4% w roku poprzednim do 4,6% w 2014 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 4,0% do 4,6%) i obrotu netto (z 3,4% do 3,9%), a także wskaźnik płynności finansowej I stopnia (z 22,0% do 23,7% w 2014 r.) oraz wskaźnik płynności finansowej II stopnia, który zbliżył się do poziomu uznawanego za optymalny (zmałał z 170,5% do 131,4% w 2014 r.).

W kraju w 2014 r. w odniesieniu do poprzedniego roku odnotowano pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów, wskaźnika rentowności obrotu brutto i netto oraz poprawę wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz płynności I i II stopnia.

Tabl. 27. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,5	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,5	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,8	3,7
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	35,0	38,9
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	96,8	102,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,5	95,9	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,6	4,4	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,5	4,0	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,8	3,4	3,9
Wskaźnik płynności I stopnia	21,5	22,0	23,7
Wskaźnik płynności II stopnia	108,2	170,5	131,4

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

W porównaniu do poprzedniego roku w 2014 r. notowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw mających siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W porównaniu z 2013 r. wyższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, natomiast liczba nowych inwestycji niższa.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2014 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, wyniosły 1 411,3 mln zł i były wyższe od zrealizowanych rok wcześniej o 36,1%. W kraju w 2014 r. wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 15,3% w odniesieniu do poziomu zanotowanego w 2013 r.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2013	2014
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89 236,8	104 061,4	119 982,2
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	41,3	40,8
Zakupy	56,8	57,9	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,6	45,9
środków transportu	11,3	11,3	12,0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1 093,0	1 037,2	1 411,3
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	41,0	32,3	32,5
Zakupy	58,3	66,9	67,1
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	49,9	57,6	60,0
środków transportu	8,4	9,3	7,2

W omawianym roku w województwie warmińsko-mazurskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 459,0 mln zł (o 37,2% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 846,1 mln zł (o 41,7% więcej), a na środki transportu – 101,5 mln zł (o 5,0% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 947,5 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 36,6%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zwiększył się w skali roku o 0,2 p. proc.

W porównaniu z 2013 r. odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych m.in. w przetwórstwie przemysłowym oraz informacji i komunikacji. Spadek nakładów miał miejsce m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2014 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 76,0% ogółu poniesionych nakładów) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (7,1%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z 2013 r. najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (o 13,0 p. proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,2 p. proc.).

W 2014 r. inwestorzy z regionu rozpoczęli realizację 548 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 479,0 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 565 nowych inwestycji o wartości 436,1 mln zł). Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 39,7% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (rok wcześniej 24,1%). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 2,1%, a ich wartość kosztorysowa zmniejszyła się o 0,9%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie warmińsko-mazurskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego” – publikacja dostępna co kwartał; jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Ludność ^a w tys.	1 428,6	1 426,9	1 426,2	1 427,1	1 427,1	1 453,8	1 452,6	1 450,7	1 446,9	1 444,0	Population ^a in thous.
Na 1 000 ludności:											Per 1 000 population:
małżeństwa zawarte	5,45	5,87	6,67	7,00	6,59	5,76	5,26	5,18	4,53	4,83	marriages contracted
urodzenia żywe	10,31	10,55	10,92	11,43	11,57	10,85	10,15	9,87	9,41	9,66	live births
zgony	8,67	8,81	9,04	8,96	9,22	8,90	8,91	9,24	9,61	9,06	deaths
przyrost naturalny	1,64	1,74	1,89	2,47	2,34	1,95	1,25	0,63	-0,21	0,59	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały .	-2,16	-3,53	-2,65	-2,17	-1,95	-1,86	-2,06	-1,78	-2,55	-2,47	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	131,3	136,7	142,6	146,8	135,1	134,4	139,8	138,9	136,4	135,2	Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.
rok poprzedni = 100	x	139,6	140,4	102,9	92,0	99,5	104,0	99,3	98,2	99,1	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys. .	150,9	127,6	99,0	87,4	109,2	105,9	107,3	113,2	115,9	98,1	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	27,2	23,6	18,7	16,8	20,7	20,0	20,2	21,3	21,6*	18,9	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	81,5	82,2	80,7	77,4	75,8	79,5	80,3	80,3	83,3	83,3	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	411	332	341	327	277	230	266	159	134	83	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w % .	52,3	51,3	51,5	51,3	52,4	53,4	52,2	51,4	52,0	51,1	Activity rate by LFS ^c in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w %	41,6	43,2	46,0	47,5	48,0	48,3	47,1	45,8	46,1	46,1	Employment rate by LFS ^c in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^c w %	20,4	15,9	10,5	7,5	8,5	9,7	9,7	11,1	11,4	9,8	Unemployment rate by LFS ^c in %

^a Stan w końcu roku. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.
* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

^a As of the end of the year. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c Annual average; data are not fully comparable with the results from years previous 2010.
* Data revised in relation to the data already published.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2 006,54	2 088,50	2 309,69	2 514,60	2 598,57	2 739,09	2 848,17	2 978,59	3 049,13	3 212,76	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in zł
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	297,7	296,5	298,6	302,1	303,9	299,7	297,5	296,4	294,0	290,6	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni = 100	99,5	99,6	100,7	101,1	100,6	98,6	99,3	99,6	99,2	98,9	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1 019,16	1 098,71	1 131,01	1 233,90	1 339,93	1 428,63	1 501,12	1 588,21	1 669,55	1 734,11	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
rok poprzedni = 100	102,8	107,8	102,9	109,1	108,6	106,6	105,1	105,8	105,1	103,9	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	756,55	799,84	811,93	859,30	912,15	955,05	986,78	1 056,15	1 128,17	1 151,92	Average monthly gross retirement pay and pension for individual farmers in zł
rok poprzedni = 100	101,5	105,7	101,5	105,8	106,2	104,7	103,3	107,0	106,8	102,2	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):											Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	102,2	100,6	102,3	104,3	103,3	103,1	104,6	104,1	100,9	99,9	total
żywność i napoje											food and non-alcoholic beverages
bezalkoholowe	102,2	100,2	105,3	107,1	104,3	103,2	106,4	105,0	101,8	98,8	
odzież i obuwie	94,6	91,1	88,0	89,9	91,6	95,6	98,7	97,3	96,9	95,8	clothing and footwear
mieszkanie	103,5	102,8	103,2	106,7	106,4	104,1	105,6	105,1	102,0	100,8	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,8	27,2	32,7	33,7	35,3	41,7	35,4	38,3	39,4	41,8	Yields of basic cereals (with mixed cereals) per 1 ha in dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:											Farm animals stock per 100 ha of agricultural land:
bydło ^b	40,8	42,9	42,0	43,8	44,4	43,5 ^c	47,6	44,6	44,2	45,9	cattle ^b
trzoda chlewna	88,2 ^d	83,6 ^d	81,7 ^d	69,1 ^d	68,2 ^d	66,9 ^c	58,1 ^d	52,7 ^d	51,0 ^d	52,9 ^b	pigs

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):											<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	81,8	119,2	159,7	84,7	78,4	126,5	142,6	105,8	84,4	89,6	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	117,4	95,5	99,1	100,1	109,6	101,4	127,6	114,6	95,6	96,3	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,6	94,4	96,9	113,7	112,9	88,1	114,0	121,4	96,5	90,8	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:											<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	14,3	10,0	6,4	7,0	9,3	9,4	8,1	6,6	7,8	7,7	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,3	8,0	5,6	6,1	9,4	8,0	6,1	6,8	6,2	6,0	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe) ^c	106,3	115,9	101,2	95,6	115,9	113,3	99,4	98,9	104,7	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)^c</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	77,1	80,5	83,7	85,5	77,6	77,6	80,4	78,5	76,1	77,6	<i>Average paid employment in industry^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	104,4	103,9	102,1	90,8	100,0	103,6	97,6	96,9	102,0	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)..	.	128,0	105,4	123,9	101,0	98,0	104,1	106,1	84,1	111,9	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) .	.	121,5	107,2	123,0	99,5	105,0	107,4	101,0	85,5	104,1	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	11,2	12,5	13,6	14,4	14,1	14,1	14,1	15,2	13,1	12,0	<i>Average paid employment in construction^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	111,3	108,7	105,8	98,2	99,6	99,8	107,9	86,1	92,1	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Dla lat 2006–2010 ceny stałe 2005 (średnie ceny bieżące 2005 r.), od 2011 r. ceny stałe 2010 (średnie ceny bieżące 2010 r.).

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* For 2006–2010 constant prices 2005 (average current prices 2005), since 2011 constant prices 2010 (average current prices 2010).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	4 451	4 469	5 833	6 833	4 853	4 757	4 570	5 496	4 797	4 325	Dwellings completed
rok poprzedni = 100	107,6	100,4	130,5	117,1	71,0	98,0	96,1	120,3	87,3	90,2	previous year = 100
na 1 000 ludności	3,1	3,1	4,1	4,8	3,4	3,3	3,1	3,8	3,3	3,0	per 1 000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² ..	93,8	88,8	84,1	90,4	95,1	96,2	101,8	95,9	97,7	95,9	average usable floor space per dwelling in m ²
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	109,8	111,8	103,7	89,1	104,5	117,4	110,9	97,7	105,0	Retail sale of goods ^a (previous year = 100; current prices)
Podmioty gospodarki narodowej ^b ..	110 087	111 311	113 058	115 821	114 821	119 028	117 172	119 913	122 226	123 361	Entities of the national economy ^b
rok poprzedni = 100	101,1	101,1	101,6	102,4	99,1	103,7	98,4	102,3	101,9	100,9	previous year = 100
w tym spółki handlowe	5 080	5 239	5 427	5 514	5 749	6 043	6 409	6 820	7 321	7 632	of which commercial companies
rok poprzedni = 100	102,9	103,1	103,6	101,6	104,3	105,1	106,1	106,4	107,3	104,2	previous year = 100
w tym z udziałem kapitału z zagranicznego	851	881	908	924	939	945	963	995	1 026	1 039	of which with foreign capital participation
rok poprzedni = 100	102,7	103,5	103,1	101,8	101,6	100,6	101,9	103,3	103,1	101,3	previous year = 100
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	96,3	97,7	96,6	95,5	97,0	97,1	95,9	95,5	Cost level indicator in non- financial enterprises ^c in %
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:											Turnover profitability rate in non- financial enterprises ^c in %:
brutto	3,7	2,3	3,4	4,5	3,1	2,9	4,0	4,6	gross
netto	3,5	2,0	2,8	3,8	2,8	2,3	3,4	3,9	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	1 326,5	1 615,0	1 511,7	1 266,5	925,9	1 093,0	1 113,0	1 130,8	1 037,2	1 411,3	Investment outlays in enterprises ^c in mln zł (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	121,7	93,6	83,8	73,1	118,0	101,8	101,6	91,7	136,1	previous year = 100 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

96

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013													
B – 2014													
Ludność ^{ab} w tys.	A	.	.	1 449,2	.	.	1 448,3	.	.	1 447,6	.	.	1 446,9
<i>Population^a in thous.</i>	B	.	.	1446,0	.	.	1445,5	.	.	1445,0	.	.	1444,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c w tys.	A	137,7	137,5	136,9	136,3	136,3	136,1	136,1	136,0	136,0	136,0	136,1	136,0
<i>Average paid employment in the enterprise sector^c in thous.</i>	B	134,4	134,1	134,4	134,8	135,2	135,0	135,0	135,2	135,4	135,7	135,9	135,8
poprzedni miesiąc = 100	A	97,4	99,8	99,6	99,5	100,0	99,8	100,0	99,9	100,0	100,0	100,1	99,9
<i>previous month = 100</i>	B	98,8	99,8	100,2	100,3	100,3	99,9	100,0	97,9	100,1	100,2	100,1	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	100,1	99,9	99,6	99,2	99,0	98,9	99,1	99,2	99,2	99,7	95,0	96,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	97,6	97,5	98,1	98,9	99,2	99,2	99,2	99,4	99,5	99,8	99,9	99,9
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	120,8	122,4	121,3	117,0	111,6	107,4	107,3	107,1	107,6	108,9	112,2	115,9
<i>Registered unemployed persons^a in thous.</i>	B	121,2	120,4	115,7	108,9	102,6	98,7	96,6	95,2	93,9	93,3	94,5	98,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	22,4	22,6	22,4	21,8	21,0	20,4	20,4	20,3	20,4	20,6	21,1	21,6
<i>Registered unemployment rate^a in %</i>	B	22,4	22,2	21,6	20,5	19,6	19,0	18,6	18,4	18,2	18,1	18,3	18,9
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2 945	3 700	5 378	5 094	4 139	3 852	4 027	3 722	3 389	3 031	2 778	2 107
<i>Job offers declared during a month</i>	B	3 752	5 094	5 753	5 336	5 295	4 043	4 242	3 846	5 268	4 653	2 836	2 359
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	130	111	77	85	70	84	82	67	75	96	103	134
<i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	B	93	62	51	49	38	40	38	39	36	54	61	83
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w zł	A	3 043,45	2 872,37	3 034,97	3 007,46	3 019,59	3 048,54	3 071,26	3 037,19	3 045,42	3 087,18	3 031,50	3 360,33
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^c in zł</i>	B	3 191,33	3 019,00	3 189,92	3 144,37	3 174,17	3 176,14	3 216,34	3 144,62	3 232,57	3 244,07	3 165,47	3 570,89
poprzedni miesiąc = 100	A	92,8	94,4	105,7	99,1	100,4	101,0	100,7	98,9	100,3	101,4	98,2	110,8
<i>previous month = 100</i>	B	95,0	94,6	105,7	98,6	100,9	100,1	101,3	97,8	102,8	100,4	97,6	112,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	101,1	101,3	101,5	104,5	102,6	102,5	103,4	102,3	102,3	103,9	105,6	102,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	104,9	105,1	105,1	104,6	105,1	104,2	104,7	103,5	106,1	105,1	104,4	106,3

a Stan w końcu okresu. *b* Na podstawie bilansu opartego na wynikach Narodowego Spisu Powszechnego 2011. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. *b* On the basis of balance based on the results of the National Census 2011. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013												
B – 2014												
Wskaźnik cen Price indices of												
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	.	.	101,4	.	.	100,5	.	.	101,0	.	.	100,7
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	100,5	.	.	100,1	.	.	99,8	.	.	99,2
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 A	100,9	100,1	97,0	99,6	97,6	96,0	84,0	84,7	106,7	108,3	104,5	102,7
previous month = 100 B	97,4	97,8	101,2	103,4	102,5	94,3	83,4	102,9	100,8	102,8	99,8	103,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	117,1	115,4	109,9	99,1	92,9	92,7	79,9	73,2	75,9	80,5	80,5	80,7
corresponding month of previous year = 100 B	77,9	76,1	79,4	82,5	86,6	85,1	84,5	102,6	97,0	92,0	87,8	88,2
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 A	97,6	100,5	95,5	100,3	95,1	97,0	103,4	97,8	103,3	104,1	93,0	99,9
previous month = 100 B	99,9	101,2	97,1	101,1	99,9	98,9	96,6	98,9	99,4	95,8	98,8	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	103,7	101,4	100,5	100,9	98,4	92,7	96,6	88,5	92,1	101,9	93,9	87,6
corresponding month of previous year = 100 B	89,7	90,4	91,9	92,6	97,3	99,1	92,7	93,7	90,1	82,9	88,1	90,7
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 A	94,4	100,1	101,5	101,4	96,9	107,0	104,3	104,7	96,4	99,7	101,2	91,5
previous month = 100 B	94,6	91,2	105,6	105,6	101,4	103,2	99,9	96,8	95,8	93,3	95,5	93,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	99,8	97,4	101,8	100,8	96,5	98,2	104,4	105,4	97,6	97,2	102,7	98,0
corresponding month of previous year = 100 B	98,2	89,6	93,1	97,0	101,4	97,8	93,7	86,6	86,1	80,6	76,0	77,9

^a W kwartale.

^a In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

86

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2013													
B – 2014													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg jęczmienia	A	6,0	5,7	6,0	6,0	5,4	5,5	6,3	7,1	7,2	7,8	7,4	6,9
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of barley</i>	B	6,3	5,7	5,2	5,8	5,9	.	6,1	7,4	6,6	.	6,3	5,2
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	115,4	89,4	111,3	101,1	98,8	101,8	102,3	97,6	105,0	108,1	90,9	85,5
<i>previous month = 100</i>	B	114,1	97,3	110,7	95,9	100,6	96,6	105,4	93,2	111,9	105,4	87,3	97,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	100,9	90,6	91,1	104,5	96,4	100,4	106,0	101,1	104,3	103,9	100,2	102,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	101,7	110,7	110,1	104,5	106,5	101,0	104,1	99,4	105,9	103,4	99,2	112,9
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	32,9	93,4	143,9	101,5	102,4	134,2	100,0	89,2	119,2	116,8	86,7	162,0
<i>previous month = 100</i>	B	42,0	76,0	136,3	100,0	88,2	130,2	100,4	96,6	160,7	80,5	104,4	151,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	79,1	99,9	93,3	89,1	90,1	77,4	92,9	76,9	82,0	94,6	84,8	107,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	137,2	111,6	105,7	104,1	89,7	86,9	87,3	94,6	127,6	87,9	106,0	99,2
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	333	818	1 286	1 480	1 815	2 127	2 404	2 705	2 994	3 324	4 024	4 797
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	474	956	1 336	1 529	1 694	2 011	2 500	2 702	3 017	3 604	3 891	4 325
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	109,2	133,0	145,3	127,8	111,5	106,0	97,3	88,5	84,5	81,0	86,4	87,3
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	142,3	116,9	103,9	103,3	93,3	94,5	104,0	99,9	100,8	108,4	96,7	90,2

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Current prices excluding VAT. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
A – 2013														
B – 2014														
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):														
<i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>														
poprzedni miesiąc = 100		A	77,9	97,5	115,0	105,2	107,5	101,9	105,0	100,2	88,5	111,7	92,3	121,0
<i>previous month = 100</i>		B	71,9	97,2	129,6	100,9	100,0	99,2	109,1	93,9	93,8	105,6	85,3	114,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100...		A	89,8	90,6	86,6	96,6	99,4	99,3	97,5	91,7	92,0	103,1	105,3	117,0
<i>corresponding month of previous year = 100</i>		B	108,0	107,7	121,4	116,4	108,2	105,4	109,5	102,6	108,8	102,9	95,1	89,7
Podmioty gospodarki narodowej ^b		A	119 658	119 873	119 982	120 351	120 749	121 284	121 680	122 083	122 206	122 219	122 224	122 226
<i>Entities of the national economy^b</i>		B	122 018	122 135	122 352	122 435	122 894	123 075	123 092	122 986	123 131	123 190	123 285	123 361
w tym spółki handlowe		A	6 862	6 897	6 937	6 995	7 047	7 097	7 136	7 157	7 181	7 228	7 286	7 321
<i>of which commercial companies</i>		B	7 346	7 380	7 397	7 420	7 450	7 491	7 510	7 536	7 567	7 577	7 604	7 632
w tym z udziałem kapitału zagranicznego		A	995	999	1 001	1 005	1 010	1 014	1 017	1 019	1 019	1 022	1 025	1 026
<i>of which with foreign capital participation</i>		B	1 027	1 028	1 027	1 030	1 035	1 037	1 037	1 039	1 040	1 041	1 041	1 039
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c :														
<i>Profitability rate of turnover in enterprises^c:</i>														
brutto w %		A	.	.	2,9	.	.	3,8	.	.	4,0	.	.	4,0
<i>gross in %</i>		B	.	.	4,8	.	.	4,2	.	.	4,5	.	.	4,6
netto w %		A	.	.	2,6	.	.	3,2	.	.	3,3	.	.	3,4
<i>net in %</i>		B	.	.	4,2	.	.	3,5	.	.	3,8	.	.	3,9
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c														
<i>Investment outlays in enterprises^c</i>														
(w mln zł; ceny bieżące)		A	.	.	151,9	.	.	376,6	.	.	636,2	.	.	1 037,2
<i>(in mln zł; current prices)</i>		B	.	.	195,7	.	.	505,1	.	.	819,6	.	.	1 411,3
analogiczny okres poprzedniego														
roku = 100 (ceny bieżące)		A	x	x	73,3	x	x	77,3	x	x	82,7	x	x	91,7
<i>corresponding period of previous</i>														
year = 100 (current prices)		B	x	x	128,9	x	x	134,1	x	x	128,8	x	x	136,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

